

EUROOPA
KOMISJON

Strasbourg, 17.4.2018
COM(2018) 209 final

2018/0103 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

lõhkeainete lähteainete turustamise ja kasutamise kohta, millega muudetakse määruse (EÜ) nr 1907/2006 XVII lisa ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 98/2013 lõhkeainete lähteainete turustamise ja kasutamise kohta

{SWD(2018) 104 final} - {SWD(2018) 105 final}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Lõhkeainete lähteained on keemilised ained, mida saab kasutada õiguspärastel eesmärkidel, kuid mida võidakse ka väärkasutada lõhkeainete valmistamiseks. Selleks et tõkestada lõhkeainete ebaseaduslikku valmistamist, piiratakse määrusega (EL) nr 98/2013 (lõhkeainete lähteainete turustamise ja kasutamise kohta)¹ (edaspidi „määrus“) valitud lõhkeainete lähteainete kättesaadavaks tegemist üldsusele, nende sissetoomist, omamist ja kasutamist üldsuse poolt ning kehtestatakse kahtlustäratavatest tehingutest teatamise eeskirjad.

Pärast määruse jõustumist 1. märtsil 2013² on üldsusele tarbimiseks turul kättesaadavate lõhkeainete lähteainete kogus vähenenud. Liikmesriigid on teatanud ka teatatud kahtlaste tehingute, kadumiste ja varguste arvu suurenemisest. Lõhkeainete lähteaineid kasutatakse siiski endiselt lõhkeainete ebaseaduslikuks valmistamiseks. Neid nn isevalmistatud lõhkeaineid kasutati enamikus ELis korraldatud terrorirünnakutes, sealhulgas 2004. aastal Madridis, 2005. aastal Londonis, 2015. aastal Pariisis, 2016. aastal Brüsselis ning 2017. aastal Manchesteris ja Parsons Greeni metroojaamas Londonis. Isevalmistatud lõhkeainetega korraldatud terrorirünnakute arvele langeb ka suurem osa selliste rünnakute ohvritest viimastel kümnenditel.

Kehtestades liidu tasandil piirangud ja kontrollid, on määruse eesmärk luua kõigile asjaomastele ettevõtjatele võrdsed tingimused. Määrusega saavutati see eesmärk siiski vaid osaliselt, sest määrus võimaldab kehtestada liikmesriikides erinevaid piiranguid. See ei taga majandustegevuses osalejatele suurimat võimalikku ühtsust. Lisaks ei taga see üldsuse ohutuse piisaval tasemel kaitset. On teateid selle kohta, et kurjategijad püüavad hankida lõhkeainete lähteaineid leebemate piirangutega liikmesriikidest või interneti teel, kus määrust alati ei kohaldata.

Kehtestatud piirangud ja kontrollid on osutunud isevalmistatud lõhkeainete ebaseadusliku valmistamise tõkestamisel ebapiisavaks. Näiteks ei ole tehingute registreerimise nõue kurjategijatele lõhkeainete lähteainete soetamisel takistuseks ega heidutuseks. Ka juriidilised isikud võivad soetada lõhkeainete lähteaineid, mille järele ei ole neil ametialast vajadust. Alates määruse jõustumisest on muutunud ka oht. Terroristid kasutavad uut taktikat ning töötavad välja uusi retsepte ja pommivalmistamise tehnikaid, mille eesmärk on – vähemalt osaliselt – hoida kõrvale kehtestatud piirangutest ja kontrollidest.

Lisaks puuduvad määruses sätted, mis hõlbustavad nõuete täitmist ja nende täitmise tagamist. See toob kaasa mitu süsteemset puudust tarneahelas: kõik sektorid ei ole määrusest tulenevatest kohustustest teadlikud ja kõik majandustegevuses osalejad ei tee nõuete täitmise tagamiseks kontrolle. Samuti ei tehta kõigis liikmesriikides kontrolle süstemaatiliselt. Kõigele lisaks ei ole määrus piisavalt selge mitme seal kehtestatud kohustuse puhul, eelkõige nende kohustuste puhul, mille eesmärk on tagada teabe edastamine tarneahelas. Käesoleva määruse ettepaneku eesmärk on lahendada eespool nimetatud probleemid määruse tugevdamise ja täpsustamise abil. Samal ajal jätkab komisjon õigusloomega mitteseotud tööd, mille eesmärk on vähendada lõhkeainete lähteainete väärkasutamist ja kõrvaldada siseturul selliste ainete vaba liikumise takistused, jätkates eelkõige alalises lähteainete komitees tehtud tööd ning täpsustades ja ajakohastades suuniseid, nagu on ette nähtud määrusega.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. jaanuari 2013. aasta määrus (EL) nr 98/2013 lõhkeainete lähteainete turustamise ja kasutamise kohta (ELT L 39, 9.2.2013, lk 1).

² Määrust hakati kohaldama 2. septembril 2014.

Kõnealune algatus on osa õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmist (REFIT). REFITi platvormi arvamuses tunnistati eespool nimetatud probleeme, mis tulenevad määruse erinevast kohaldamisest, ning soovitati uurida võimalusi, kuidas tagada selle ühtne kohaldamine, kehtestades eelkõige lubade andmise ühtsed tingimused ja kriteeriumid ning kõrvaldades tarneahela osalistele esitatavate nõuete ebaselguse.

- **Ettepaneku institutsiooniline taust**

Lõhkeainete lähteainete turul kättesaadavuse reguleerimine seati ELi 2008. aasta lõhkeainete turvalisuse tõhustamise tegevuskavas³ poliitiliseks prioriteediks. Pärast tegevuskava vastuvõtmist lõi Euroopa Komisjon alalise lähteainete komitee ehk eksperdirühma, mis koosneb liikmesriikide ametiasutuste ekspertidest ning keemiatööstuse ja jaekaubanduse sidusrühmade esindajatest. Alalise lähteainete komitee soovitude ja võimalike poliitikavariantide mõju hindamise⁴ tulemuste alusel võttis komisjon 2010. aastal vastu ettepaneku võtta vastu määrus lõhkeainete lähteainete kohta⁵. 15. jaanuaril 2013 võeti vastu määrus (EÜ) nr 98/2013 lõhkeainete lähteainete turustamise ja kasutamise kohta (edaspidi „määrus“).

Selliste piirangute ja kontrollide tähtsust, mis häirivad terroristlike võrgustike tegevust, raskendavad sihtmärkide ründamist ning ohtlike ainete kättesaadavust ja kasutamist, rõhutati taas Euroopa julgeoleku tegevuskavas,⁶ mille komisjon võttis vastu 2015. aasta aprillis.

Pärast 13. novembril 2015 Pariisis ja 22. märtsil 2016 Brüsselis toimunud rünnakuid rõhutas komisjon tulirelvade ja lõhkeainetega ebaseadusliku kauplemise ning nende kasutamise vastases tegevuskavas⁷ ning teatises Euroopa julgeoleku tegevuskava elluviimise kohta, et võidelda terrorismi vastu,⁸ et lõhkeainete lähteained on endiselt liiga hõlpsasti kättesaadavad ning et olemasolevaid kontrolle tuleks tõhustada.

2017. aasta veebruaris võttis komisjon vastu aruande määruse kohaldamise kohta⁹. Aruandes käsitleti mitut probleemi, mis olid liikmesriikidel ja tarneahelal seoses määruse rakendamisega tekkinud, ja vajadust suurendada kõigi piirangute ja kontrollide rakendamises ja nendega seotud nõuete täitmise tagamises osalevate isikute suutlikkust. Aruandes toodi esile õigusakti piiratus seoses teadlikkusega tarneahelas ja eri süsteemide arvukus ELis, mis tekitab suuri julgeolekulünki ja probleeme kogu ELis tegutsevatele tarneahelas osalejatele.

³ Euroopa Liidu Nõukogu, „ELi lõhkeainete turvalisuse tõhustamise tegevuskava“, nõukogu dokument 8109/08.

⁴ Komisjoni talituste töödokument. Mõju hindamise kokkuvõte, mis on lisatud dokumendile „Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus lõhkeainete lähteainete turustamise ja kasutamise kohta“, SEK(2010) 1041 (lõplik), 20. september 2010.

⁵ Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus lõhkeainete lähteainete turustamise ja kasutamise kohta, KOM(2010)0473 (lõplik), 20. september 2010.

⁶ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa julgeoleku tegevuskava“ (COM(2015) 185 final), 28. aprill 2015.

⁷ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile ja nõukogule „Euroopa julgeoleku tegevuskava rakendamine: tulirelvade ja lõhkeainetega ebaseadusliku kauplemise ning nende kasutamise vastane ELi tegevuskava“, COM(2015) 624, 2. detsember 2015.

⁸ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, Euroopa Ülemkogule ja nõukogule „Euroopa julgeoleku tegevuskava elluviimine, et võidelda terrorismi vastu ning liikuda tulemusliku ja tegeliku julgeolekuliidu poole“, COM(2016) 230 final, 20. aprill 2016.

⁹ Komisjoni aruanne Euroopa Parlamendile ja nõukogule Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 98/2013 (lõhkeainete lähteainete turustamise ja kasutamise kohta) kohaldamise ja selle alusel õiguste delegerimise kohta, COM(2017) 103, 28. veebruar 2017.

2017. aasta oktoobris võeti vastu komisjoni soovitus lõhkeainete lähteainete väärkasutamise takistamiseks viivitamata võetavate meetmete kohta¹⁰. Liikmesriike innustati võtma kõik kehtiva määruse kohased vajalikud meetmed, et takistada terroristide juurdepääsu piirangutega ainetele, ning kutsuti üles põhjalikult hindama liikmesriikide kehtestatud keelu-, loa- või registreerimissüsteeme.

Euroopa Liidu Nõukogu väljendas 7. detsembril 2017 soovitus üle heameelt ja kutsus liikmesriike üles piirama lõhkeainete lähteainete kättesaadavust üldsusele¹¹. Euroopa Parlament tundis ühtlasi muret tulirelvade ja lõhkeainete lähteainete laialdase kättesaadavuse pärast varjatud võrgustikes ning sidemete tihenemise pärast terrorismi ja organiseeritud kuritegevuse vahel¹².

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Ainete ja segude suhtes, mida saab kasutada ebaseaduslike lõhkeainete valmistamiseks, kohaldatakse ka mitut muud ELi õigusakti. Nende õigusaktide, nagu käesolevagi ettepaneku eesmärk on tagada siseturu toimimine. Kõigil neil on ka muid eesmärke, mis on enamasti seotud rahvatervise, ohutuse ja keskkonnaga. Käesoleva määruse ettepaneku lisaeesmärk on seevastu julgeolek, nimelt lõhkeainete ebaseadusliku valmistamise avastamine ja tõkestamine.

Julgeolekuhuvidest lähtuvad keemiliste ainete piirangud on sätestatud ka määruses (EÜ) nr 1259/2013¹³ ja määruses (EÜ) nr 273/2004,¹⁴ milles käsitletakse vastavalt ELi ja kolmandate riikide vahelist ning ELi-sisest narkootikumide lähteainetega kauplemist. Mitut lõhkeainete lähteainet saab kasutada ka narkootikumide lähteainena. Lisaks sätestatakse nõukogu määruses (EÜ) nr 428/2009¹⁵ ELi ühised kontrollieeskirjad ja ELi kahesuguse kasutusega kaupade ühine loetelu, mis sisaldab ka mõnda lõhkeainete lähteainet.

Selleks et tagada inimeste tervise ja keskkonna kõrgetasemeline kaitse, sätestatakse määruses (EÜ) nr 1272/2008, mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist (CLP-määrus),¹⁶ kogu ELis kehtivad kriteeriumid, mille alusel tehakse kindlaks, kas Euroopas toodetud või Euroopa turule imporditud keemiline aine või segu tuleb ohtlikuks klassifitseerida. Seejärel peavad tarnijad oma kliente, sealhulgas tarbijaid, nende ainete või segudega seotud kindlakstehtud ohtudest teavitama. Kõige levinum ohust teavitamise vahend on märgistus aine või segu pakendil, aga ka ohutuskaart, mis antakse tarneahela järgmiste etappide kasutajatele.

¹⁰ Komisjoni soovitus lõhkeainete lähteainete väärkasutamise takistamiseks viivitamata võetavate meetmete kohta, C(2017) 6950 final, 18. oktoober 2017.

¹¹ Nõukogu järeldused, milles käsitletakse Euroopa Liidu tegevuse tugevdamist seoses KBRT-riskidega, juurdepääsu vähendamist lõhkeainete lähteainetele ning avaliku ruumi kaitset, nõukogu dokument 15648/17.

¹² Euroopa Parlamendi 3. oktoobri 2017. aasta resolutsioon küberkuritegevuse vastase võitluse kohta (2017/2068(INI)).

¹³ Nõukogu 20. novembri 2013. aasta määrus (EÜ) nr 1259/2013, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 111/2005, millega kehtestatakse ühenduse ja kolmandate riikide vahelise narkootikumide lähteainetega kauplemise järelevalve eeskirjad (ELT L 330, 10.12.2013, lk 30).

¹⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. veebruari 2004. aasta määrus (EÜ) nr 273/2004 narkootikumide lähteainete kohta (ELT L 47, 18.2.2004, lk 1).

¹⁵ Nõukogu 5. mai 2009. aasta määrus (EÜ) nr 428/2009, millega kehtestatakse ühenduse kord kahesuguse kasutusega kaupade ekspordi, edasitoimetamise, vahendamise ja transiidi kontrollimiseks (ELT L 134, 29.5.2009, lk 1).

¹⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1272/2008, mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist ning millega muudetakse direktiive 67/548/EMÜ ja 1999/45/EÜ ja tunnistatakse need kehtetuks ning muudetakse määrust (EÜ) nr 1907/2006 (ELT L 353, 31.12.2008, lk 1).

Selleks et kaitsta rahvatervist ja keskkonda ning tagada ohutus, hõlmab määrus (EÜ) 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH),¹⁷ keemiliste ainete registreerimise menetlust ja selles loetletakse teatavate ohtlike ainete, segude ja toodete tootmise, turulelaskmise ja kasutamise piirangud. Nende ainete hulka kuulub ka lõhkeainete lähteaine ammooniumnitraat. Määruses (EÜ) nr 2003/2003 väetiste kohta¹⁸ sätestatakse ammooniumnitraatväetiste ohutus- ja kontrollimeetmete täpsed eeskirjad.

Käesoleva määruse ettepanekuga ei nõuta keemiliste ainete eelnevat registreerimist ega klassifitseerimist. Kavandatud määruse kohaselt võib kõik keemilised ained kättesaadavaks teha, sealhulgas üldsusele, välja arvatud juhul, kui käesolevas määruses (või muus liidu õigusaktis) on sätestatud teisiti (vt artikkel 4).

Direktiivis 2014/28/EL tsiviilotstarbeliseks kasutamiseks mõeldud lõhkematerjalide turul kättesaadavaks tegemist ja järelevalvet käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta¹⁹ käsitletakse lõhkeaineid, kuid käesolevas määruse ettepanekus lõhkeainete lähteaineid, st aineid, mida saab kasutada lõhkeainete ebaseaduslikuks valmistamiseks. Käesolev määruse ettepanek ei hõlma ka pürotehnilisi tooteid. Selliste toodete kättesaadavaks tegemist reguleeritakse direktiiviga 2013/29/EL pürotehniliste toodete turul kättesaadavaks tegemist käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta,²⁰ milles liigitatakse pürotehnilised tooted nende kasutusviisi või nende otstarbe ja ohutaseme järgi. Kõige ohtlikuma kategooria ilutulestik (F4) on mõeldud üksnes professionaalseks kasutamiseks.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Käesolev ettepanek täiendab 2017. aasta tegevuskava valmisoleku parandamiseks keemiliste, bioloogiliste, radioloogiliste ja tuumajalgeolekuriskide korral²¹ ja eelkõige selles tegevuskavas keemiatööstuse jaoks ette nähtud meetmeid, nagu töö keemiliste ohtude avastamise ja leevendamise kallal, näiteks avastamine tolliasutuste poolt, või töö keemiarajatiste siseohtude ennetamisega. Lisaks kehtestatakse ELi 2017. aasta avaliku ruumi kaitse toetamise tegevuskavas²² raamistik koostöö tegemiseks ning teabe ja heade tavade vahetamiseks liikmesriikide vahel terroriohu, sealhulgas isevalmistatud lõhkeainetega seotud küsimustes.

Kavandatud määrus täiendab direktiivis 2017/541 (terrorismivastase võitluse kohta)²³ sätestatud kriminaalõigusraamistikku, eelkõige juhul, kui käesoleva ettepaneku kohaselt

¹⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ning millega asutatakse Euroopa Kemikaalamet, muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/93 ja komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ (ELT L 396, 30.12.2006, lk 1).

¹⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta määrus (EÜ) nr 2003/2003 väetiste kohta (ELT L 304, 21.11.2003, lk 1).

¹⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/28/EL tsiviilotstarbeliseks kasutamiseks mõeldud lõhkematerjalide turul kättesaadavaks tegemist ja järelevalvet käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (ELT L 96, 29.3.2014, lk 1).

²⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/29/EL pürotehniliste toodete turul kättesaadavaks tegemist käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (ELT L 178, 28.6.2013, lk 27).

²¹ COM(2017) 610 final, 18. oktoober 2017.

²² COM(2017) 612 final, 18. oktoober 2017.

²³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2017. aasta direktiiv (EL) 2017/541 terrorismivastase võitluse kohta, millega asendatakse nõukogu raamotsus 2002/475/JSK ning muudetakse nõukogu otsust 2005/671/JSK (ELT L 88, 31.3.2017, lk 6).

kahtlasest tehingust teatamine võib kaasa tuua uurimise terrorikuriteo kahtluse alusel. Kui veebisisus kutsutakse avalikult üles panema isevalmistatud lõhkeainetega toime terroriakte, nõutakse direktiivis, et liikmesriigid võtaksid meetmeid sellise sisu eemaldamiseks.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

Käesoleva ettepaneku õiguslik alus on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 114, millega antakse Euroopa Parlamendile ja nõukogule õigus võtta selliseid meetmeid liikmesriikide õigus- ja haldusnormide ühtlustamiseks, mille eesmärk on siseturu rajamine ja selle toimimine.

• Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)

Vajadust ELi meetmete järele tunnistati juba siis, kui võeti vastu määrus (EL) nr 98/2013, millega kehtestatakse üleliidulised lõhkeainete lähteainete piirangute ja kontrollide eeskirjad. Kuigi kehtiva õigusraamistikuga kehtestati ELi teatav ühine käsitlus, tulid selle hindamisel ilmsiks ka märkimisväärsed erinevused õiguslikul ja rakendustasandil. Määrusega (EL) nr 98/2013 ei lubata liikmesriikidel mitte ainult kehtestada eri liiki piiranguid, vaid see jätab ka ruumi lahknevatele tõlgendustele ning erineval tasemel praktilisele rakendamisele.

Erinevad eeskirjad ja tavad mõjutavad majandustegevuses osalejaid kogu ELis, eelkõige siis, kui nad müüvad või ostavad tooteid ELi piires. See on siseturu probleem, mis piirab lõhkeainete lähteainete vaba liikumist ELis. Probleemi ei saa lahendada liikmesriikide ühepoolsete meetmetega, sest tõkked ja ebakindlus tulenevad liikmesriikide õigusaktide ja menetluste erinevustest. Samamoodi nõuab ELi tasandi lahendust kehtiva ELi raamistikuga seotud ebakindlus, sest riiklikud meetmed tooksid üksnes kaasa määruse erineva tõlgendamise.

Erinevaid eeskirju ja tavasid võidakse ära kasutada lõhkeainete lähteainete ebaseaduslikuks soetamiseks. Kui kurjategijad saavad soetada lõhkeainete lähteaineid vähemate piirangutega ja/või leebema kontrolliga liikmesriikides, mõjutab see iga liikmesriigi julgeolekut ja tekitab julgeolekuprobleeme ELi tasandil. ELi sekkumine on vajalik, sest sellist tava on võimalik tõkestada ainult siis, kui liikmesriigid ühtlustavad oma kontrollisüsteemid ja tagavad nõuetekohaselt eeskirjade täitmise.

Piirangud ja kontrollid tuleb viia vastavusse muutuva ohuga. Kui mõnes liikmesriigis puuduvad asjakohasel tasemel piirangud ja kontrollid, võivad teised pidada vajalikuks kehtestada riigi tasandil meetmeid, mis lähevad käesoleva määruse reguleerimisalast kaugemale. See kahjustaks inimeste, kaupade ja teenuste vaba liikumist liidus.

Seega tooks liidu tasandi meetmetega loodav lisaväärtus kaasa lõhkeainete lähteainete ühtlustatavad piirangud ja kontrollid, mis parandaks julgeolekut ja hõlbustaks selliste ainete vaba liikumist.

• Proportsionaalsus

Lisatud mõjuhinnaangus eelistati käesoleva ettepaneku käsitlust mitteseadusandlikele meetmetele, mille eesmärk on määruse kohaldamisala laiendamine, samuti praeguse raamistiku ulatuslik õiguslik läbivaatamine. Käesoleva ettepanekuga tugevdatakse ja täpsustatakse kehtivat õigusraamistikku, muutmata selle põhitunnuseid. Kuigi ettepanek aitaks oluliselt suurendada julgeolekut ja tõhustada siseturu toimimist, ei oleks see ebaproportsionaalne, arvestades selle eeldatavat piiratud mõju turule selle rakendamise või nõuete täitmise tagamise koormuse ja kulude seisukohast.

Suuremad ühtlustatud piirangud mõjutavad rohkem neid ettevõtjaid, kes on spetsialiseerunud piirangutega lõhkeainete (äärmiselt kontsentreeritud) lähteainete tarnimisele, kui neid, kes pakuvad palju laiemat tootevalikut, sealhulgas piirangutega lõhkeainete lähteainete alternatiive. Kuigi piirangud võivad vähendada piirangutega toodete tarbimist ja nõudlust, suurendavad need ka sama toimega, kuid väiksema ainekonsentratsiooniga toodete tarbimist ja nõudlust või pidevalt väljatöötatavate alternatiivsete toodete tarbimist ja nõudlust. See võib kahandada nende ettevõtjate äri, kes toodavad või müüvad piirangutega tooteid, kuid võib luua uusi võimalusi ettevõtjatele, kes toodavad või müüvad alternatiivseid tooteid ja väiksema ainekonsentratsiooniga tooteid, ning motiveerib uuendusmeelseid ettevõtjaid. Kõiki asjaolusid arvestades ei oleks mõju keemiatööstuse käibelev tervikuna märkimisväärne.

3. JÄRELHINDAMISTE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll**

Kooskõlas komisjoni 2018. aasta tööprogrammiga, milles on ette nähtud määruse võimalik läbivaatamine, telliti uuring, et analüüsida praegust olukorda, teha kindlaks puudused ja probleemid ning hinnata võimalike poliitikamuudatuste mõju. Uuring toetas komisjoni selliste ELi piirangute ja kontrollide tulemuslikkuse ja tõhususe parandamise võimaluste uurimisel, millega piiratakse lõhkeainete lähteainete kättesaadavust ja tagatakse kahtlustatavatest tehingutest nõuetekohane teatamine tarneahelas.

Uuringust ilmnas, et määruse üldeesmärgid on Euroopas jätkuvalt valitseva terroriohu tõttu endiselt asjakohased ja et määrus on olnud lõhkeainete lähteainete üldsusele kättesaadavuse piiramisel üldiselt tulemuslik. Määrus aitas kaasa riikides avastamise parandamiseks tehtud jõupingutustele, suurendades teabevahetust ja parandades teadlikkust lõhkeainete lähteainetega seotud uute ohtude kohta, tuues lõhkeainete lähteainetega seotud ohu teravdatult esile ning andes poliitilist hoogu, et tõugata tagant riiklike piiravate meetmete kiiret kehtestamist.

Hindamisel ilmnas ka mitu probleemi ja praeguses raamistikus parandamist vajavat valdkonda. Konkreetsemalt näitas analüüs, et määrusega ei hõlmata ega määratleta täpselt kõiki asjaomaseid lõhkeainete lähteaineid ja asjaomaseid sidusrühmi. Määruse kohaldamine ja täitmise tagamine on piiratud ühtsete kontrollide puudumise ja kontrollide tegemise erinevate viiside tõttu. Kontrollisüsteemide killustatus ELis on tekitanud majandustegevuses osalejatele nõuete täitmise probleeme ja tekitab muret julgeoleku pärast. Leiti, et lihtsustamine ja kulude kokkuhoid on võimalik piirangute ja kontrollide süsteemi edasise ühtlustamise, märgistamiskohustuse täpsustamise ning piirangutega lõhkeainete lähteainete loetelu muutmise kiirema ja paindlikuma ELi menetluse teel.

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Kehtiva õigusraamistiku hindamise ja võimaliku läbivaatamise ettevalmistamisel korraldas komisjon mitu konsultatsiooni eri sidusrühmadega, nagu üldsuse esindajad, riiklikud pädevad asutused, majandustegevuses osalejad, sealhulgas tootjad, turustajad ja jaemüüjad. Peamiste sidusrühmade hulgas, kellega konsulteeriti, on komisjoni alaline lähteainete komitee, kuhu kuuluvad liikmesriikide ametiasutuste eksperdid ning keemiatööstuse ja jaekaubanduse sidusrühmad.

Üldsusega konsulteeriti kehtiva õigusraamistiku võimaliku läbivaatamise küsimuses 6. detsembrist 2017 kuni 14. veebruarini 2018. Selle tulemuseks saadi 83 vastust peaaesjalikult lõhkeainete lähteainete tootmise, turustamise, müügi või kasutamisega seotud ettevõtjate või

ühenduste esindajatelt. Enamik neist vastas, et lõhkeainete lähteainete turustamise ja kasutamise praeguse kontrolli- ja piirangute süsteemiga kaasnenud kulud on olnud suhteliselt väikesed, kuid samas on need taganud üldsuse turvalisuse vaid osaliselt. Vastanud märkisid ka, et määrus ei aita liikmesriikides rakendatavatele kontrollide ühtlustamisele oluliselt kaasa. Kõigele lisaks leidis enamik vastanuid, et teatavate reguleerimata, kuid potentsiaalselt ohtlike ainete kättesaadavus turul, samuti lõhkeainete lähteainete internetimüük tekitab julgeolekuprobleeme.

Avaliku konsultatsiooni käigus saadud vastustest ilmneb, et vastajad toetavad õigusraamistiku edasist parandamist, eelkõige raamistiku kohaldamisala täpsustamise teel internetimüügiga seoses, ühtlustatuma kohaldamise kaudu liikmesriikides ning teabe edastamise parandamise teel tarneahelas. Kõiki neid soovitusi on käesolevas ettepanekus arvesse võetud. Enamik alalise lähteainete komitee liikmeid ning asjaomase tööstusharu tootjate ja turustajate esindajaid toetas kehtiva õigusraamistiku parandamise meetmeid, mis on esitatud käesolevas ettepanekus. Nad soovitasid lisada käesolevale ettepanekule mitu mõju hindamisel kindlaks määratud mitteseadusandlikku meetet.

• **Mõjuhindang**

Õiguskontrollikomitee esitas käesolevat ettepanekut toetava mõjuhindangu kohta positiivse arvamuse, milles soovitas teha mõned parandused²⁴. Mõjuhindangut muudeti selle arvamuse kohaselt, et täpsemalt selgitada, kuidas eri poliitikavariandid välja töötati ja miks valiti just need konkreetset variandid. Erilist tähelepanu pöörati ka internetimüügile nii praeguse raamistiku kui ka eri poliitikavariantide alusel. Mõjuhindangut muudeti veelgi, et tuua eraldi esile kriteeriumid, mida kasutati, et määrata kindlaks asjakohased piirangud ja kontrollid ning et kajastada paremini sidusrühmade seisukohti konkreetsete valikuvariantide ja meetmete kohta. Lisati ka jagu, milles käsitletakse komisjoni võetud nõuete täitmise tagamise meetmeid.

Lisaks lähtestsenaariumile (0 poliitikavariant) kaaluti kolme poliitikavarianti. 1. poliitikavariandi (mitteseadusandlik meede) abil tõhustataks määruse kohaldamist mitteseadusandlike meetmetega. 2. poliitikavariant (seadusandlik meede – olemasoleva raamistiku läbivaatamine) aitaks suurendada piirangute tulemuslikkust ja tõhusust, avaliku sektori asutuste poolset nõuete täitmise tagamist ning nõuete täitmist tarneahelas ja 3. poliitikavariandiga (seadusandlik meede – praeguse raamistiku põhjalik muutmise) kehtestataks tarneahelas lisakontrollid.

Eri valikuvariantide analüüsi ja võrdluse põhjal määrati eelistatud poliitikavariandina kindlaks 2. variant. See poliitikavariant võimaldaks tegeleda nii tuvastatud probleemidega kui ka aitaks saavutada seatud üld- ja erieesmärgid. Lisaks tugevdaksid ja täpsustaksid kavandatud meetmed kehtivat õigusraamistikku, muutmata selle põhitunnuseid. Kuna kehtiva määruse peamised eesmärgid on vähemalt osaliselt saavutatud, näib põhjalik muutmine olevat tarbetu.

Eelistatud poliitikavariandi peamised kulud on seotud avaliku sektori asutuste nõuete täitmise tagamise kuludega ning ettevõtjate poolt üldsusele kättesaadavaks tegemise piirangute tõttu saamata jäänud tuluga. See võib mõnevõrra kahjustada ka tööturгу. Üldiselt aga vähendab eelistatud poliitikavariant tänu kehtivate kohustuste ühtlustamisele ja täpsustamisele nõuete täitmise kulusid ja halduskoormust. Mõjuhindangus hinnati määruse jõustumisega kaasnevad kulud liidu ettevõtjate jaoks 5–25 miljonile eurole, millele järgnevad iga-aastased 24–83 miljoni euro suurused kulud. Avaliku halduse asutuste puhul hinnati määruse jõustumisega

²⁴ Link õiguskomitee dokumendiregistri juurde.

kaasnevad kulud umbes 5 miljonile eurole ja iga-aastased kulud 8–18 miljonile eurole. Peamine kasu tuleneb nõuete täitmise kulude kokkuhoiust, hinnanguliselt 25–75 miljonit eurot aastas, samuti kuritegevuse, sealhulgas terrorirünnakute vähenemisest, mis võib anda kuni 500 miljonit eurot säästu.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Kuna tegemist on komisjoni õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi (REFIT) kuuluva õigusakti läbivaatamisega, uuris komisjon lihtsustamise ja koormuse vähendamise võimalusi. Käesoleva õigusakti laadist tuleneb, et seda kohaldatakse kõigi kauplejate suhtes, seega ei tehta käesolevas ettepanekus mikroettevõtjatele ühtegi erandit.

REFITi platvormi raamistikus soovitasid sidusrühmad komisjonil uurida võimalusi määruse ühtse kohaldamise lihtsustamiseks liikmesriikides, näiteks kehtestades lubade andmise ühtsed tingimused ja kriteeriumid ning selgitades ebaselget sõnastust. Samuti lepiti kokku, et tarneahelas osalejatele esitatavaid nõudeid tuleb täpsustada²⁵.

Käesoleva ettepanekuga täpsustatakse praegu kohaldatavaid kontrollimeetmeid ja parandatakse nende tõhusust. Mõjuhinnangus esitatud prognoosi kohaselt vähendab see ettevõtjate praegusi määruse täitmisega seotud kulusid umbes 10 % (25–75 miljonit eurot aastas). Ettepanekuga vähendatakse lõhkeainete lähtematerjalide suhtes kehtestatud piirangute erinevusi ELis, mis lihtsustab õigusraamistikku ning muudab selle selgemaks ja eeskirjade täitmise lihtsamaks. See on eriti kasulik kogu ELis tegutsevatele ettevõtjatele, kes peavad praegu kohanduma erinevate kordadega.

Kavandatud määrusega kehtestatakse piirangutega lõhkeainete lähteainete üldsusele kättesaadavaks tegemise ühtsem raamistik, eelkõige sätestades lubade andmise ühtsemad tingimused ja tühistades määruses (EÜ) nr 98/2013 sätestatud registreerimiskorra. Määruse ettepanekus selgitatakse, et seda kohaldatakse ka interneti suhtes, ja antakse juhtnööre, kuidas määrust saab internetikeskkonnas rakendada. Selleks, et oleks lihtsam eristada professionaalset kasutajat, kellele võib piirangutega lõhkeainete lähteaineid kättesaadavaks teha, üldsuse hulka kuuluvatest isikutest, kellele neid ei või kättesaadavaks teha, lisatakse mõlema mõiste määratlus. Ettepanekus käsitletakse segadust märgistamiskohustuse ümber, selgitades, et tarneahela igal astmel on kohustus teavitada järgmist astet selle kohta, et tarnitud toote suhtes kohaldatakse käesoleva määruse kohaseid piiranguid. Seda võib teha märgisega, aga ka selliste olemasolevate vahendite abil nagu määruse (EÜ) nr 1907/2006 kohased ohutuskardid.

Praegu kehtivad ammooniumnitraadi suhtes määruses (EÜ) nr 1907/2006 ja määruses (EL) nr 98/2013 (lõhkeainete lähteainete turustamise ja kasutamise kohta) kehtestatud sätted. Määruse (EÜ) nr 1907/2006 kohaselt on keelatud turule lasta ammooniumnitraati, mis sisaldab lämmastikku teatavas või seda ületavas kontsentratsioonis, välja arvatud selle tarnimisel allkasutajatele, turustajatele, põllumajandustootjatele põllumajanduslikuks tegevuseks ning ametialase tegevusega hõivatud füüsilistele ja juriidilistele isikutele. Määruse (EL) nr 98/2013 kohaselt rakendatakse ammooniumnitraadi tarnimise suhtes kahtlustäratavatest tehingutest teatamise mehhanismi ja liikmesriikidel on kaitseklausli kohaselt võimalus kehtestada lisapiiranguid, kui selleks on alust.

²⁵

REFITi platvormi arvamus, milles käsitletakse organisatsiooni Detailhandel Nederland ja ühe kodaniku (LTL 494) seisukohta lõhkeainete lähteainete turustamist ja kasutamist käsitleva määruse (EL) nr 98/2013 kohta, 21. september 2017.

Nagu komisjon 2015. aastal kindlaks tegi,²⁶ muudaks ammooniumnitraadi kättesaadavaks tegemisele kehtestatud asjaomaste julgeolekut toetavate piirangute üleviimine määrusest (EÜ) nr 2006/1907 käesolevasse määrusesse õigusraamistiku lihtsamaks. See täiendab määrusega (EÜ) nr 1907/2006 kehtestatud piiranguid ammooniumnitraadile, mille kontsentratsioon ületab 28 %. Kõnealune üleviimine muudab õigusraamistiku ühtsemaks ning selle täitmise ja täitmise tagamise seega tõenäolisemaks.

- **Põhiõigused**

Ettepanekul on teatav negatiivne mõju ettevõtlusvabadusele, kuna sellega laiendatakse kogu ELi hõlmavaid lõhkeainete lähteainete üldsusele kättesaadavaks tegemise piiranguid. Mõju on siiski marginaalne, kuna see turg on väga väike. Lisaks võib piirangutega toodete tarbimise ja nõudluse vähenemisega kaasneda sama toimega, kuid väiksema ainete kontsentratsiooniga toodete tarbimise ja nõudluse suurenemine või jätkuvalt väljatöötatavate alternatiivsete toodete tarbimise ja nõudluse suurenemine.

Käesolev ettepanek ei muuda märkimisväärselt mõju isikuandmete kaitsele, mis kehtib juba olemasoleva õigusraamistiku raames. Ühelt poolt on selle ettepaneku eesmärk lõpetada üldsuse tehingute registreerimine. Teiselt poolt pannakse ettepanekuga ettevõtjatele kohustus kontrollida iga sellise tehingu õiguspärasust, millega kaasneb isikuandmete kogumine ja töötlemine. Üldiselt võib selle tõttu kogutavate ja töödeldavate isikuandmete hulk veidi suureneda. Käesoleva ettepaneku eesmärk on vähendada isikuandmete kaitse õiguse rikkumisi, kehtestades andmete töötlemise ja kogumise suhtes selged eesmärgikohasuse põhimõtted ning müügi kontrollimise korral andmete säilitamise kuni üheaastase tähtaja.

4. MÕJU EELARVELE

Ettepanek ei mõjuta liidu eelarvet.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Selleks et tagada ettenähtud meetmete tulemuslik rakendamine ja nende tulemuste seire, jätkab komisjon tihedat koostööd alalise lähteainete komiteega ning teiste asjaomaste sidusrühmadega liikmesriikide ametiasutustest, kemikaalide tarneahelast, ning ELi asutuste ja institutsioonidega.

Komisjon võtab vastu käesoleva määruse väljundite, tulemuste ja mõju jälgimiseks järelevalvekava. Järelevalvekavas sätestatakse andmete ja muude vajalike tõendite kogumise vahendid ja sagedus. Liikmesriigid peaksid esitama komisjonile üks aasta pärast kohaldamise algust ja seejärel kord aastas teavet, mida peetakse käesoleva määruse kohaldamise tulemusliku jälgimise seisukohast oluliseks. Enamiku sellest teabest koguvad pädevad asutused oma ülesannete täitmise käigus ning seetõttu ei ole vaja andmete kogumiseks lisatööd teha. Alalise lähteainete komitee kaudu soovib komisjon koguda andmeid ja teavet ka tarneahelaga seotud majandustegevuses osalejatelt.

Komisjon hindab kehtestatud õigusraamistiku tulemuslikkust, tõhusust, asjakohasust, järjepidevust ja ELi lisaväärtust mitte varem kui kuus aastat pärast kohaldamise algust, et tagada määruse kohaldamist käsitlevate andmete piisavus. Hindamine hõlmab

²⁶ Komisjoni aruanne Euroopa Parlamendile ja nõukogule, mis on esitatud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. jaanuari 2013. aasta määruse (EL) nr 98/2013 (lõhkeainete lähteainete turustamise ja kasutamise kohta) artiklile 18 ning milles analüüsitakse võimalusi ammooniumnitraati käsitlevad asjakohased sätted määrusest (EÜ) nr 1907/2006 üle viia, COM(2015) 122 final, 12. märts 2015.

sidusrühmadega konsulteerimist, et koguda tagasisidet õiguslike muudatuste mõju ning rakendatud nn pehmete meetmete kohta. Võrdlusalus, mida kasutatakse edusammude hindamisel, on õigusakti jõustumise aegne lähteolukord.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Artikkel 1. Reguleerimisese. Kavandatud määruse reguleerimisese on identne määruse (EL) nr 98/2013 omaga. Kavandatud määrusega kehtestatakse ühtlustatud eeskirjad selliste ainete ja segude kättesaadavaks tegemise, sissetoomise, omamise ja kasutamise kohta, mida võidakse väärkasutada lõhkeainete ebaseaduslikuks valmistamiseks, eesmärgiga piirata nende kättesaadavust üldsusele. Lisaks sätestatakse selles eeskirjad, mis tagavad asjakohase teatamise kahtlustatavatest tehingutest kogu tarneahelas.

Artikkel 2. Kohaldamisala. Selles artiklis sätestatakse, et käesoleva määruse ühtlustatud eeskirjadega hõlmatud ained või segud on loetletud I ja II lisas. Käesoleva määruse ettepanekuga tehakse nendes lisades võrreldes määrusega (EL) nr 98/2013 mõned muudatused, mida kirjeldatakse allpool artiklite 3 ja 5 selgitustes.

Käesolevast määruse ettepanekust nagu ka määrusest (EL) nr 98/2013 on välja jäetud tooted määruse (EÜ) nr 1907/2006 artikli 3 punkti 3 tähenduses, samuti teatavad pürotehnilised tooted ja vahendid, mänguasjade löökkapslid ja teatavad ravimid.

Artikkel 3. Mõisted. Selles artiklis määratletakse määruse ettepanekus kasutatud mõisted. Kuigi enamik mõisteid jäävad määrusega (EL) nr 98/2013 võrreldes samaks, lisatakse mõni uus määratlus ja muudetakse olemasolevaid, nagu on selgitatud allpool.

Määruse ettepanekus on jäetud alles mõiste „piirangutega lõhkeainete lähteaine“, mida ei tohi üldsuse hulka kuuluvatele isikutele kättesaadavaks teha ning mida sellised isikud ei tohi sisse tuua, omada ega kasutada (vt artikli 5 lõige 1). Mõiste „piirangutega lõhkeainete lähteaine“ hõlmab nii aineid kui ka segusid, kuid ei hõlma tooteid (vt ka artikli 2 lõike 2 punkt a). I lisas loetletud lõhkeainete lähteained on piirangutega alates kontsentratsiooni piirmäärast, mis on suurem kui selle 2. veerus märgitud piirmäär, või ammooniumnitraadi puhul alates kontsentratsioonist, mis on piirmääraga võrdne või sellest suurem.

Lõhkeainete lähteaine suhtes kohaldatavate meetmete kindlaksmääramisel on kriteeriumideks asjaomase lõhkeainete lähteaine ohutase, asjaomase lõhkeainete lähteainega kauplemise maht ning võimalus kehtestada kontsentratsioonitase, millest madalamal oleks lõhkeainete lähteaine ikka veel kasutatav õiguspärasel eesmärgil, milleks ta turule viidi, ning mille puhul on üsna vähe tõenäoline, et seda kasutatakse lõhkeainete ebaseaduslikuks tootmiseks (vt põhjendus 5).

Võrreldes määrusega (EL) nr 98/2013 on piirangutega lõhkeainete lähteainete mõiste mahtu I lisas kolmel viisil laiendatud. Esiteks lisatakse käesoleva määruse ettepanekuga I lissasse väävelhape. Mitmes viimastel aastatel ELis toime pandud terrorirünnakus kasutatud ebaseaduslikud lõhkeained valmistati väävelhappe abil. Selle kui nahka söövitava keemilise aine ohtlike omaduste tõttu on väävelhappe turule laskmine ELis juba reguleeritud (määruse (EL) nr 1272/2008 VI lisa). I lisa 2. veerus sätestatud 15 massiprotsendi suurusest kontsentratsiooni piirmäärast väiksema kontsentratsiooni puhul on ebaseaduslike lõhkeainete valmistamine väävelhappest tunduvalt keerulisem, kuid seda võib siiski kasutada õiguspärasel eesmärgidel, mille jaoks see kättesaadavaks tehakse. Kuigi väävelhappega kauplemise maht ELis on märkimisväärne, tehakse hinnangute kohaselt üldsuse hulka kuuluvatele isikutele kättesaadavaks üksnes ligikaudu 0,5 % kõnealuselt väävelhappest.

Teiseks vähendatakse käesoleva määruse ettepaneku I lisas võrreldes määrusega (EL) nr 98/2013 nitrometaani kontsentratsiooni piirmäära 30 massiprotsendilt 16 massiprotsendile. 16 massiprotsendi suurusest piirmäärast väiksema kontsentratsiooni puhul on ebaseaduslike lõhkeainete valmistamine nitrometaanist tunduvalt keerulisem, kuid seda võib siiski kasutada

õiguspärasel eesmärgidel, mille jaoks see kättesaadavaks tehakse. Nitrometaaniga kauplemise maht ELis on väike, samuti on väike üldsuse hulka kuuluvatele isikutele kättesaadavaks tehtava nitrometaani kogus.

Kolmandaks on määruses (EÜ) nr 1907/2006 (XVII lisa) juba kehtestatud piirangud ammooniumnitraadi kohta, mis sisaldab lämmastikku 16 massiprotsenti või rohkem, ning need viiakse üle käesolevasse määrusesse (I lisa, vt ka artikli 5 lõige 2 ja artikkel 18). Need ammooniumnitraadi piirangud sobivad paremini käesolevasse määrusesse, milles käsitletakse julgeolekuriske, kui määrusesse (EÜ) nr 1907/2006, mille eesmärk on kaitsta rahvatervist, keskkonda ja tagada ohutus²⁷.

Üleviimine ei mõjuta olemasoleva piirangu ulatust. Seepärast sätestatakse artikli 5 lõikes 2, et põllumajandustootjatele on jätkuvalt kättesaadav põllumajanduslikuks tegevuseks ette nähtud ammooniumnitraat, mis sisaldab lämmastikku 16 % või rohkem ammooniumnitraadi massist. Üleviimise osana kasutatakse käesolevas määruse ettepanekus ka mõiste „põllumajanduslik tegevus“ määruse (EÜ) nr 1907/2006 XVII lisas sätestatud määratlust.

Kavandatud määrusesse lisatakse mõiste „reguleeritud lõhkeainete lähteaine“ määratlus, mis hõlmab nii I lisas loetletud piirangutega lõhkeainete lähteaineid kui ka II lisas loetletud (teatamiskohustuslikke) lõhkeainete lähteaineid. Võrreldes määrusega (EL) nr 98/2013 jäetakse käesoleva määruse ettepaneku II lisast välja viited väävelhappele ja ammooniumnitraadile, sest need esitatakse nüüd I lisas. Artiklis 9 nõutakse, et majandustegevuses osalejad teataksid kahtlustäratavatest tehingutest I või II lisas loetletud reguleeritud lõhkeainete lähteainetega.

Mõistet „majandustegevuses osaleja“ määratlust täpsustatakse käesolevas määruses sel viisil, et see hõlmab vaid üksusi, kes lasevad reguleeritud lõhkeainete lähteaineid turule või osutavad reguleeritud lõhkeainete lähteainetega seotud teenuseid. Lisaks selgitatakse, et mõiste „majandustegevuses osaleja“ hõlmab ka üksusi, kes tegutsevad internetis, sealhulgas digitaalsetes kauplemiskohtades, mis võimaldavad tarbijatel ja/või kauplejatel teha omavahelisi tehinguid kas sama internetipõhise kauplemiskoha veebisaidil või muul veebisaidil, kus kasutatakse internetipõhise kauplemiskoha pakutavaid arvutiteenuseid.

Mõiste „üldsuse hulka kuuluv isik“ määratlust on laiendatud, nii et see hõlmab ka juriidilisi isikuid ning lisatud on mõiste „professionaalne kasutaja“ määratlus. Professionaalset kasutajat, kellele võib piirangutega lõhkeainete lähteaineid kättesaadavaks teha, ja üldsuse hulka kuuluvat isikut, kellele neid ei tohi kättesaadavaks teha, eristatakse teineteisest selle põhjal, kas isik kavatseb kasutada asjaomast lõhkeainete lähteainet oma konkreetse kaubandus-, oskus- või kutsetegevusega seotud eesmärgidel või mitte.

Professionaalset kasutajat eristav omadus on see, et majandustegevuses osaleja teeb piirangutega lõhkeainete lähteaine kättesaadavaks teisele isikule, kuid professionaalne kasutaja ei tee. Iga füüsilist või juriidilist isikut, kes teeb lõhkeaine lähteaine kättesaadavaks teisele isikule, tuleb käsitada majandustegevuses osalejana ja ta peab täitma käesolevast määrusest tulenevaid kohustusi.

Artikkel 4. Vaba liikumine. Selles artiklis sätestatakse kavandatud määrusega reguleeritavate lõhkeainete lähteainete vaba liikumise põhimõte. See artikkel sisaldab muid piiranguid, mis põhinevad lõhkeainete lähteainet käsitlevatel liidu õigusaktidel, näiteks liidu eeskirjadel, mis käsitlevad nende ainete klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist. Artikkel erineb

²⁷

Komisjoni aruanne Euroopa Parlamendile ja nõukogule, mis on esitatud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. jaanuari 2013. aasta määruse (EL) nr 98/2013 artiklile 18 ning milles analüüsitakse võimalusi ammooniumnitraati käsitlevad asjakohased sätted määrusest (EÜ) nr 1907/2006 üle viia, COM(2015) 122 final, 12. märts 2015.

määruse (EL) nr 98/2013 vastavast artiklist kahe aspekti poolest. Esiteks kohaldatakse vaba liikumise põhimõtet mis tahes kontsentratsioonis lõhkeainete lähteainete suhtes, mitte ainult nende suhtes, mille kontsentratsioon ei ületa piirmäära. Teiseks, viidates üldisemalt „käesolevas määruses sätestatud“ vaba liikumise eranditele, ei ole vaja viidata käesoleva määruse erisätetele, nagu seda tehti määruses (EL) nr 98/2013.

Artikkel 5. Kättesaadavaks tegemine, sissetoomine, omamine ja kasutamine. Selle artikliga keelatakse nende piirangutega lõhkeainete lähteainete kättesaadavaks tegemine, sissetoomine, omamine ja kasutamine, mille kontsentratsioon ületab käesoleva määruse I lisa 2. veerus sätestatud piirmäärasid.

Lõikes 2 sätestatakse sellest keelust erand põllumajanduslikus tegevuses kasutatavale ammooniumnitraadile kooskõlas määruse (EÜ) nr 1907/2006 XVII lisas kehtestatud piirangutega. Põllumajandustootjad võivad, juhul kui nad ei ole juba hõlmatud mõistega „professionaalne kasutaja“, soetada, sisse tuua, omada ja kasutada põllumajanduslikel eesmärkidel ammooniumnitraati, mille lämmastiksisaldus on 16 % või rohkem ammooniumnitraadi massist.

Käesoleva määruse ettepaneku kohaselt ei kohaldata enam erandit määruses (EL) nr 98/2013 kehtestatud keelust, mille kohaselt võivad liikmesriigid säilitada või kehtestada registreerimissüsteemi, millega lubatakse teatavaid piiratud lõhkeainete lähteaineid üldsuse hulka kuuluvatele isikutele kättesaadavaks teha ning üldsuse hulka kuuluvad isikud võivad neid omada või kasutada, kui majandustegevuses osaleja, kes teeb need kättesaadavaks, tehingu registreerib.

Seevastu tagatakse käesoleva ettepaneku lõikes 3 võimalus säilitada või kehtestada loa andmise kord. See võimaldab üldsuse hulka kuuluvatel isikutel soetada, sisse tuua, omada või kasutada õiguspärastel eesmärkidel piirangutega lõhkeainete lähteaineid, mille kontsentratsioon ületab I lisa 2. veerus sätestatud piirmäära, kui neil on selleks luba.

Käesoleva määruse ettepanekuga karmistatakse kehtivaid loa andmise tingimusi kahel viisil. Esiteks ei ole mõne piirangutega lõhkeainete lähteaine puhul, mille kontsentratsioon ületab käesolevas määruses sätestatud piirmäära, üldsuse hulka kuuluvate isikute jaoks olemas ühtegi õiguspärast kasutusviisi. Seetõttu tehakse ettepanek lõpetada kaaliumkloraadi, kaaliumperkloraadi, naatriumkloraadi ja naatriumperkloraadi jaoks lubade väljastamine. Lubasid võib taotleda üksnes vähestele piirangutega lõhkeainete lähteainetele, mille puhul eksisteerib oluline õiguspärane kasutusviis üldsuse hulka kuuluvate isikute jaoks, st ainult juba piirangutega vesinikperoksiidile, nitrometaanile ja lämmastikhappele ning sellesse ettepanekusse lisatud väävelhappele.

Teiseks võib kavandatud määruse kohaselt väljastada lubasid üksnes viimati nimetatud ainetele, mille kontsentratsioon ei ületa käesoleva määruse I lisa 3. veerus sätestatud ülemmäära. Ülemmäära ületamise korral kaalub lõhkeainete ebaseadusliku valmistamise risk üles nende lõhkeainete lähteainete väheolulise kasutamise üldsuse poolt, mille puhul võib sarnase mõju saavutada alternatiivide või väiksemate kontsentratsioonidega. See kajastub juba määruses (EL) nr 98/2013, kus sätestatakse vesinikperoksiidi, nitrometaani ja lämmastikhappe omandamise registreerimissüsteemi jaoks samad ülemmäärad. Käesolevasse ettepanekusse lisatud väävelhappe puhul kehtestatakse ülemmääraks 40 %, millest suurema kontsentratsiooni korral väävelhappe ohtlikkus üha suureneb, sealhulgas lõhkeainete valmistamiseks kasutamisel. Üldsuse kontsentreeritud väävelhappe õiguspärased kasutusviisid on väheolulised ja neile on palju alternatiive.

Lõike 4 kohaselt teavitavad liikmesriigid komisjoni viivitamata piirangutega lõhkeainete lähteainetest, mille jaoks liikmesriik kehtestab loa andmise korra, mille komisjon avaldab kooskõlas lõikega 5.

Artikkel 6. Load. Selles artiklis kehtestatakse eeskirjad, mis käsitlevad lubade väljastamise ja andmise kriteeriume ja menetlusi. Määrusega (EL) nr 98/2013 nõutakse, et pädevad asutused arvestaksid kõiki asjakohaseid asjaolusid, eriti aine kavandatud kasutamise õiguspärasust. Kavandatud määruks täpsustatakse, milliseid muid asjakohaseid asjaolusid tuleb arvestada, nimelt selliste väiksemate kontsentratsioonide või alternatiivsete ainete kättesaadavus, millega saavutatakse sarnane toime, kavandatud ladustamiskord, millega tagatakse, et piirangutega lõhkeainete lähteaineid hoitakse turvaliselt, ning luba taotleva üksikisiku taust, sealhulgas karistusregistris tema kohta sisalduvad andmed.

Karistusregistri andmeid tuleb vahetada nõukogu 26. veebruari 2009. aasta raamotsuse 2009/315/JSK²⁸ kohaselt. Varasemate süüdimõistvate kohtuotsuste kohta teabe saamiseks Euroopa karistusregistrite infosüsteemi (ECRIS) kasutamine tagab, et liikmesriikide ametiasutused ei võta lubade väljastamisel arvesse mitte üksnes nende enda liikmesriigis langetatud süüdimõistvaid kohtuotsuseid, vaid ka teistes liikmesriikides tehtud otsuseid. See tagab, et loa andmise või mitteandmise üle otsustamisel võetakse arvesse kogu asjakohast saadaolevat teavet varasemate süüdimõistvate kohtuotsuste kohta. Lisaks tagatakse selle sättega, et kõik liikmesriigid on kohustatud sellistele teabepäringutele vastama, olenemata nende riigisisiseses õiguses selle kohta sätestatust.

Liikmesriikide poolt määruse (EL) nr 98/2013 artikli 7 alusel väljastatud load kaotavad pärast käesoleva määruse kohaldamise algust kehtivuse, sest nende puhul ei pruugi olla arvestatud kõigi käesolevas määruks kindlaks määratud asjaoludega. Liikmesriigid võivad siiski loaomaniku taotluse korral otsustada selles liikmesriigis väljastatud loa kinnitada, seda uuendada või pikendada, kui pädev asutus leiab, et kõnealuse loa puhul on kõik käesoleva määruse kriteeriumid täidetud.

Määrusega (EL) nr 98/2013 volitati komisjoni koostama alalise lähteainete komiteega konsulteerides suunised lubade tehniliste üksikasjade kohta, sealhulgas looma sellise loa näidisvormi, et lihtsustada nende vastastikust tunnustamist. Kavandatud määruse III lisas on esitatud 2014. aastal väljatöötatud vorm, et lihtsustada lubade vastastikust tunnustamist nende liikmesriikide vahel, kes kohaldavad loa andmise korda.

Artikkel 7. Tarneahela teavitamine. Selle artikli eesmärk on parandada määruse praktilist kohaldamist, koondades teabe edastamise head tavad. Lõikega 1 tagatakse, et iga tarneahelas osaleja on teadlik sellest, et toote suhtes, mida ta käitleb, kohaldatakse käesoleva määruse piiranguid. Määruse (EL) nr 98/2013 kohaselt tagab majandustegevuses osaleja, kes kavatses piirangutega lõhkeainete lähteained üldsusele hulka kuuluvatele isikutele kättesaadavaks teha, kas asjakohase märgise kinnitamisega või asjakohase märgise kinnitamist kontrollides, et pakendile on selgelt märgitud, et üldsuse hulka kuuluvate isikute jaoks on selle piirangutega lõhkeainete lähteaine ostmine, omamine ja kasutamine piiratud, nagu see on sätestatud määruks (EL) 98/2013. See säte on tekitanud segadust seoses sellega, kes vastutab lõhkeaine lähteainete märgistamise eest: kas asjaomase toote valmistaja või müüja, ning selle tagajärjel on paljud tooted ilma märgiseta.

Määruse nõuetekohane kohaldamine nõuab, et jae- ja hulgimüügitasandil ollakse teadlikud, et konkreetse toote omandamine, omamine või kasutamine üldsuse poolt on piiratud. Majandustegevuses osaleja, kellel on kõige paremad võimalused selle kindlakstegemiseks,

²⁸ Nõukogu 26. veebruari 2009. aasta raamotsus 2009/315/JSK, mis käsitleb karistusregistrite andmete vahetamise liikmesriikidevahelist korraldust ja andmete sisu (ELT L 93, 7.4.2009, lk 23).

kas toode kuulub käesoleva määruse kohaldamisalasse või mitte, on majandustegevuses osaleja, kes toote valmistab või selle pakendab. Märgis ei ole alati kõige sobivam teavitushend, sest see võib muuta ostmise kurjategijate jaoks lihtsamaks. Keemiatööstuse majandustegevuses osalejad on harjunud teavitama üksteist kogu tarneahela ulatuses muude vahenditega, näiteks lisades teabe määruse (EÜ) nr 1907/2006 II lisa kohaselt koostatud ohutuskaardile. Seepärast asendatakse kavandatud määruses märgistamissäte üldisema sättega, millega nõutakse, et iga majandustegevuses osaleja teavitaks vastuvõtvat majandustegevuses osalejat, et toote suhtes kohaldatakse käesoleva määruse artikli 5 kohaseid piiranguid.

Lõikes 2 sätestatakse konkreetsem nõue piirangutega lõhkeainete lähteainete müüjiga tegelevatele töötajatele. Lõikes 1 osutatud teabe saamisel peavad jae- ja hulgimüüjad tagama, et nende müügitöötajad tunnevad tooteid, mida nad pakuvad ja mis sisaldavad lõhkeainete lähteaineid, ning asjaomaseid töötajaid instrueeritakse määrusest tulenevate kohustuste täitmise osas. Seda võib lihtsustada näiteks automatiseerimise abil, nagu sellise teabe lisamine vöötcodeidesse, aga ka sellega, et piirangutega lõhkeainete lähteainetega seotud tehinguid lubatakse teha üksnes neile toodetele spetsialiseerunud müügitöötajatel.

Artikkel 8. Müügiaegne kontroll. Selle artikliga kehtestatakse majandustegevuses osalejatele selge kohustus kontrollida, et nad ei teeks tehinguid, millega rikutakse käesoleva määruse artiklit 5. Määrusega (EL) nr 98/2013 nõutakse, et majandustegevuses osalejad kontrolliksid piirangutega lõhkeainete lähteainete üldsuse hulka kuuluvale isikule kättesaadavaks tegemisel asjaomast luba kooskõlas artikli 5 lõikes 3 osutatud loa andmise korraga. Lõikes 1 lisatakse, et sellistel juhtudel peavad majandustegevuses osalejad kontrollima võimaliku kliendi isikut tõendavat dokumenti.

Üldsuse hulka kuuluval isikul ei tohiks olla võimalik soetada piirangutega lõhkeainete lähteaineid, väites, et ta on professionaalne kasutaja. Lõikes 2 esitatakse nende majandustegevuses osalejate hea tava, kes kontrollivad iga tehingu puhul, kas võimalik klient vajab tõepoolest piirangutega lõhkeainete lähteaineid oma kaubandus-, äri-, oskus- või kutsetegevuse eesmärgil, kooskõlas artikli 3 punktis 8 esitatud mõiste „professionaalne kasutaja“ määratlusega.

Kavandatud määruses sätestatakse, et võimalikule kliendile tuleks vähemalt esitada küsimusi tema kaubandustegevuse, äritegevuse, oskustöö või eriala kohta ning piirangutega lõhkeainete lähteainete kavandatava kasutuse kohta. Kui majandustegevuses osaleja kahtlustab, et võimalikul kliendil ei ole piirangutega lõhkeainete lähteainete järele ametialast vajadust, tuleks tehingust keelduda ja pädevaid asutusi artikli 9 kohaselt teavitada, kui on alust kahtlustada, et ainet või segu kavatakse kasutada lõhkeainete ebaseaduslikuks valmistamiseks.

Artikkel 9. Kahtlustäratavatest tehingutest, kaotsiminekutest ja vargustest teatamine. Selles artiklis kehtestatakse kahtlustäratavatest tehingutest, kaotsiminekutest ja vargustest teatamise nõuded. Artikliga kujundatakse ümber määrusega (EL) nr 98/2013 kehtestatud nõue, et muuta see selgemaks ja seada kronoloogilisse järjestusse, ning täpsustatakse, et teatamise eesmärk on avastada ja tõkestada lõhkeainete ebaseaduslikku valmistamist.

Kavandatud määruse eesmärk on suurendada lõhkeainete ebaseadusliku valmistamise avastamist, nõudes, et majandustegevuses osalejad peavad olema kehtestanud kahtlustäratavate tehingute avastamise korra. Seda korda tuleks kohaldada keskkonnas, kus reguleeritud lõhkeainete lähteaineid pakutakse, näiteks internetikeskkonnas ja väljaspool seda, ning üldsuse, professionaalsete kasutajate ja majandustegevuses osalejate suhtes.

Määruses (EL) nr 98/2013 nõutakse, et majandustegevuses osalejad teataksid kahtlustäratavatest tehingutest eelkõige siis, kui võimalik klient kavatseb osta reguleeritud lõhkeainete lähteaineid erakasutuseks ebaharilikus koguses, ebaharilikus kombinatsioonis või ebahariliku kontsentratsiooniga. Ka professionaalsed kasutajad võivad siiski olla võimalikud kliendid ja nende tehingud ei muutu kahtlaseks pelgalt seetõttu, et nad kavatsevad kasutada reguleeritud lõhkeaineid muudel kui eraeesmärkidel. Käesoleva määruse ettepaneku kohaselt peetakse tehinguid kahtlustäratavaks siis, kui võimalik klient kavatseb osta reguleeritud lõhkeainete lähteaineid õiguspäraseks kasutamiseks ebaharilikus koguses, ebaharilikus kombinatsioonis või ebahariliku kontsentratsiooniga.

Kui majandustegevuses osalejatel on alust kahtlustada, et ainet või segu kavatsetakse kasutada lõhkeainete ebaseaduslikuks valmistamiseks, peaksid nad sellest teatama lõikes 5 osutatud olemasolevatele riiklikele kontaktpunktidele, mis peaksid kavandatud määruse kohaselt olema kättesaadavad ööpäev läbi. Kuna aeg on võimalike terrorirünnakute ennetamisel määrava tähtsusega, tuleks teatada 24 tunni jooksul.

Määruse (EL) nr 98/2013 kohaselt teatavad majandustegevuses osalejad reguleeritud lõhkeainete lähteainete suurtest kaotsiminekutest ja vargustest selle liikmesriigi kontaktpunktile, kus kaotsimineku või vargus toimus. Kavandatud määruses laiendatakse seda kohustust professionaalsetele kasutajatele (lõige 3), ja kui tegemist on piirangutega lõhkeainete lähteainetega, üldsuse hulka kuuluvatele isikutele, kes on soetanud piirangutega lõhkeainete lähteaineid loa alusel.

Artikkel 10. Koolitus ja teadlikkuse suurendamine. Selle artikliga kehtestatakse liikmesriikidele kohustus korraldada koolitusi ja teadlikkuse suurendamise üritusi. Lõikega 1 nõutakse õiguskaitse- ja tolliasutuste töötajatele ning esmareageerijatele koolituse korraldamist, et nad suudaksid tunda oma ülesannete täitmisel ära reguleeritud lõhkeainete lähteained ja nende segud ning oskaksid reageerida aegsasti ja asjakohaselt kahtlustäratavale tegevusele. Lõike 2 kohaselt peavad liikmesriigid korraldama vähemalt kaks korda aastas teadlikkuse suurendamise üritusi, arvestades iga reguleeritud lõhkeainete lähteaineid kasutava sektori eripära.

Artikkel 11. Riiklikud kontrolliasutused. Selle artikliga kehtestatakse liikmesriikidele nõue, et neil peavad olema pädevad asutused, kes inspekteerivad ja kontrollivad käesoleva määruse artiklite 4 ja 9 korrektset kohaldamist. Lõike 2 kohaselt peavad nendel asutustel olema oma ülesannete nõuetekohase täitmise tagamiseks vajalikud uurimisvolitused.

Artikkel 12. Suunised. Selle artikliga tehakse komisjonile ülesandeks olemasolevaid suuniseid korrapäraselt ajakohastada, konsulteerides enne alalise lähteainete komiteega, ja neid kolmele uuele valdkonnale laiendada. Esiteks: kui kehtestatakse kontrolliasutuste loomise kohustus, koostatakse suunised selle kohta, kuidas ja kui tihti tuleks sellist kontrolli teha.

Teiseks pakutakse lõhkeainete lähteaineid üha rohkem internetis. Käesolevas määruses korraldatakse, et selles sätestatud piiranguid kohaldatakse ka kaugtellimuste suhtes, ja selgitatakse seetõttu, et majandustegevuses osalejad peavad ka internetis tegutsedes täitma määrusest tulenevaid kohustusi (vt artikkel 3). Suunistes käsitletakse kaugtellimustega seotud praktilisi küsimusi, nagu kuidas teha artikli 8 kohaselt nõutavaid kontrole ja kuidas tuvastada kahtlustäratavaid tehinguid vastavalt artiklile 9.

Kolmandaks on kehtestatud mitu õigusraamistikku, mis võimaldavad pädevatel asutustel vahetada teavet kahtlustäratavate tehingute, kaotsiminekute, varguste ja muude kahtlaste

intsidentide või loataotluste kohta, kui ilmneb, et need on piiriülesed²⁹. Praktikud on juhtinud tähelepanu sellele, et piiriülestes juhtumites teabe vahetamise peamine takistus on seotud selliste praktiliste küsimustega nagu teabe vahetamise meetod, mida käsitletakse suunistes.

Artikkel 13. Karistused. Selle artikliga säilitatakse määruses (EL) nr 98/2013 sätestatud eeskiri, et selle määruse rikkumise korral tuleb kohaldada tõhusaid, proportsionaalseid ja hoiatavaid karistusi.

Artikkel 14. Kaitseklausel. Selle artikliga säilitatakse määruses (EL) nr 98/2013 sätestatud kaitseklausel, mille kohaselt lubatakse liikmesriikidel kehtestada lisapiiranguid, hõlmates I või II lisa sätestatud korraga aineid või alandades I lisa sätestatud kontsentratsiooni piirmäärasid. Liikmesriigid peavad esitama selliste lisapiirangute kehtestamise kohta põhjendused, mida komisjon viivitamata analüüsib. Komisjonil on juba õigus analüüsi tulemuste alusel lisasid muuta või selleks ettepanekut teha. Käesolevas määruse ettepanekus antakse komisjonile ka õigus otsustada pärast asjaomase liikmesriigiga konsulteerimist, et liikmesriigi võetud meede ei ole põhjendatud, ning nõuda liikmesriigilt selle tühistamist.

Artikkel 15. Lisade muutmine. Selle sättega antakse komisjonile õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte ainete lisamiseks I ja II lissasse ja I lisa esitatud piirmäärade muutmiseks vajalikus ulatuses, et võtta arvesse muutusi, mis on toimunud ainete väärkasutamisel lõhkeainete lähteainetena, või lähtudes uuringute ja katsete tulemustest. Määruse (EL) nr 98/2013 kohaselt ei saa komisjon võtta vastu delegeeritud õigusakte ainete lisamiseks määruse I lissasse. Delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisel püüab komisjon konsulteerida asjaomaste sidusrühmadega, eelkõige keemiatööstuse ja jaemüügisektoriga. Komisjon võtab iga lisa tehtud muudatuse kohta vastu eraldi delegeeritud õigusakti, konsulteerides enne kõigi asjaomaste sidusrühmadega, ja iga delegeeritud õigusakti aluseks on analüüs, milles näidatakse, et muudatusega ei kaasne tõenäoliselt ebaproportsionaalselt suurt koormust majandustegevuses osalejatele ega tarbijatele, võttes nõuetekohaselt arvesse taotletud eesmärgi.

Artikkel 16. Delegeeritud volituste rakendamine. Selles artiklis sätestatakse tingimused delegeeritud õigusaktide vastuvõtmiseks kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises kokkuleppes sellise vastuvõtmise jaoks kehtestatud põhimõtetega ja kehtestatakse erinevalt määrusest (EL) nr 98/2013 komisjonile kohustus konsulteerida iga liikmesriigi määratud ekspertidega.

Artikkel 17. Kiirmenetlus. Selle artikliga nähakse ette delegeeritud õigusaktide vastuvõtmise kiirem menetlus, kui vastavalt artikli 15 lõikele 1 tungiv kiireloomulisus seda nõuab.

Artikkel 18. Määruse (EÜ) nr 1907/2006 XVII lisa muutmine. Selle artikliga tuuakse määruses (EÜ) nr 1907/2006 ammooniumnitraadi massist 16 % või rohkem lämmastikku sisaldava ammooniumnitraadi suhtes kehtestatud piirangud üle käesolevasse määruse ettepanekusse, jättes välja määruse (EÜ) nr 1907/2006 XVII lisa kande 58 punkti 2. Kande 58 punktiga 3 võimaldati teha piirangust erand kuni 2014. aasta 1. juulini ja seetõttu jäetakse ka see välja.

Artikkel 19. Määruse (EL) nr 98/2013 kehtetuks tunnistamine. Selle sättega tunnistatakse määrus (EL) nr 98/2013 alates kavandatud määruse jõustumisest kehtetuks ning nähakse ette, et viiteid määrusele (EL) nr 98/2013 käsitatakse viidetena käesolevale määrusele.

²⁹

Näiteks nõukogu 20. septembri 2005. aasta otsus 2005/671/JSK terroriaktidega seotud teabevahetuse ja koostöö kohta (ELT 253, 29.9.2005, lk 22) ja nõukogu 13. märtsi 1997. aasta määrus (EÜ) nr 515/97 liikmesriikide haldusasutuste vastastikusest abist ning haldusasutuste ja komisjoni vahelisest koostööst toli- ja põllumajandusküsimusi käsitlevate õigusaktide nõutava kohaldamise tagamiseks (ELT L 82, 22.3.97, lk 1).

Artikkel 20. Aruandlus. Selle artikliga nõutakse, et liikmesriigid edastaksid määruse kohaldamisega seotud eriteavet, et abistada komisjoni tema artiklite 21 ja 22 kohaste ülesannete täitmisel.

Artikkel 21. Järelevalve. Selles artiklis sätestatakse, et komisjon koostab käesoleva määruse väljundite, tulemuste ja mõju jälgimiseks üksikasjaliku kava

Artikkel 22. Hindamine. Selles artiklis sätestatakse, et komisjon hindab käesolevat määrust kooskõlas komisjoni parema õigusloome suunistega ja 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe punktiga 22 ning esitab aruande selle hindamise peamiste tulemuste kohta Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele.

Artikkel 23. Jõustumine. Selles artiklis sätestatakse määruse jõustumise kuupäev. Olemasolevate ohtudega tegelemise kiireloomulisuse tõttu tuleks määrust hakata kohaldama üks aasta pärast selle jõustumise kuupäeva. See ajavahemik jätab liikmesriikidele ja majandustegevuses osalejatele aega, et teha uue õigusraamistiku järgimiseks vajalikud korraldused.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS

lõhkeainete lähteainete turustamise ja kasutamise kohta, millega muudetakse määruse (EÜ) nr 1907/2006 XVII lisa ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 98/2013 lõhkeainete lähteainete turustamise ja kasutamise kohta

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,
võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 114,
võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,
olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,
võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust³⁰,
toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt
ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 98/2013³¹ kehtestati ühtlustatud eeskirjad selliste ainete ja segude kättesaadavaks tegemise, sissetoomise, omamise ja kasutamise kohta, mida võidakse väärkasutada lõhkeainete ebaseaduslikuks valmistamiseks, eesmärgiga piirata nende kättesaadavust üldsusele ning tagada asjakohane teatamine kahtlustatavatest tehingutest kogu tarneahelas.
- (2) Kuigi määrus (EL) nr 98/2013 on aidanud vähendada lõhkeainete lähteainetest tulenevat ohtu liidus, on vaja isevalmistatud lõhkeainete kontrollisüsteemi tõhustada. Arvestades vajalike muudatuste arvu, on selguse huvides asjakohane määrus (EL) nr 98/2013 asendada.
- (3) Määrusega (EL) nr 98/2013 piirati üldsuse hulka kuuluvate isikute juurdepääsu lõhkeainete lähteainetele ja nende kasutamist üldsuse hulka kuuluvate isikute poolt. Sellest keelust olenemata võisid liikmesriigid siiski otsustada anda üldsusele juurdepääs nimetatud ainetele, kehtestades asjaomase loa andmise ja registreerimise korra. Seetõttu erinesid lõhkeainete lähteainetele kehtestatud piirangud ja kontrollid liikmesriigiti ja võisid tekitada liidus kaubandustõkkeid, takistades seega siseturu toimimist. Peale selle ei taganud olemasolevad piirangud ja kontrollid piisaval tasemel avalikku julgeolekut, sest need ei olnud kurjategijatele lõhkeainete lähteainete soetamisel piisavaks takistuseks. Isevalmistatud lõhkeainetest tulenev oht oli endiselt suur ning üha suurenes.
- (4) Seetõttu tuleks lõhkeainete ebaseadusliku valmistamise tõkestamise süsteemi veelgi tõhustada ja ühtlustada, arvestades terrorismist ja muust raskest kuritegevusest tulenevat suurenevat ohtu avalikule julgeolekule. See peaks tagama ka lõhkeainete

³⁰ ELT C , , lk .

³¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. jaanuari 2013. aasta määrus (EL) nr 98/2013 lõhkeainete lähteainete turustamise ja kasutamise kohta (ELT L 39, 9.2.2013, lk 1).

lähteainete vaba liikumise siseturul ning edendama majandustegevuses osalejate vahelist konkurentsi ning ergutama uuendustegevust, hõlbustades näiteks lõhkeainete lähteainete asendamiseks ohutamate kemikaalide väljatöötamist.

- (5) Lõhkeainete lähteaine suhtes kohaldatava meetme kindlaksmääramisel on kriteeriumideks asjaomase lõhkeainete lähteaine ohutase, asjaomase lõhkeainete lähteainega kauplemise maht ning võimalus kehtestada kontsentratsioonitase, millest madalamal oleks lõhkeainete lähteaine ikka veel kasutatav õiguspärasel eesmärgil, milleks ta turule viidi, ning mille puhul on üsna vähe tõenäoline, et seda kasutatakse lõhkeainete ebaseaduslikuks tootmiseks.
- (6) Üldsuse hulka kuuluvatel isikutel ei tohiks olla võimalik teatava piirmääraga võrdse või suurema kontsentratsiooniga lõhkeainete lähteaineid soetada, sisse tuua, omada või kasutada. Siiski on asjakohane ette näha, et üldsuse hulka kuuluvad isikud võivad õiguspärasel eesmärgidel teatavaid sellest piirmäärast suurema kontsentratsiooniga lõhkeainete lähteaineid soetada, sisse tuua, omada või kasutada, kui neil on sellekohane luba.
- (7) Lubasid võib anda üksnes ainetele, mille kontsentratsioon ei ületa käesolevas määruses sätestatud ülemmäära. Ülemmäära ületamise korral kaalub lõhkeainete ebaseadusliku valmistamise risk üles nende lõhkeainete lähteainete väheolulise kasutamise üldsuse poolt, mille puhul võib sarnase toime saavutada alternatiivide või väiksemate kontsentratsioonidega. Käesolevas määruses tuleks ka kindlaks määrata, milliseid asjaolusid peaksid pädevad asutused loa andmise üle otsustamisel kindlasti arvesse võtma. See ja käesolevale määrusele lisatud vorm peaksid hõlbustama lubade tunnustamist teistes lubade andmise korda kohaldavates liikmesriikides.
- (8) Käesoleva määruse piirangute ja kontrollide kohaldamiseks peaksid majandustegevuses osalejad, kes müüvad professionaalsetele kasutajatele või luba omavatele üldsuse hulka kuuluvatele isikutele, tuginema teabele, mis on tehtud kättesaadavaks tarneahelas eespool. Iga tarneahelas tegutsev majandustegevuses osaleja peaks seetõttu teavitama sellise piirangutega lõhkeainete lähteaine saajat, mille kättesaadavaks tegemise suhtes üldsuse hulka kuuluvatele isikutele ja mille sissetoomise, omamise või kasutamise suhtes üldsuse hulka kuuluvate isikute poolt kohaldatakse käesolevas määruses sätestatud piirangut, näiteks kinnitades asjakohase märgise või kontrollides asjakohase märgise kinnitamist või lisades selle teabe ohutuskaardile, mis on koostatud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1907/2006 II lisale³².
- (9) Erinevus majandustegevuses osaleja ja professionaalse kasutaja vahel seisneb selles, et majandustegevuses osaleja teeb piirangutega lõhkeainete lähteaine kättesaadavaks teisele isikule, samal ajal kui professionaalne kasutaja soetab piirangutega lõhkeainete lähteaine või toob selle sisse ainult enda tarbeks. Majandustegevuses osalejad, kes müüvad professionaalsetele kasutajatele või üldsuse hulka kuuluvatele luba omavatele isikutele, peaksid tagama, et nende lõhkeainete lähteainete müügiga tegelevad töötajad on teadlikud toodetest, mida majandustegevuses osaleja pakub ja mis sisaldavad lõhkeainete lähteainet, sisestades selle teabe näiteks toote vöötkoodi.
- (10) Professionaalset kasutajat, kellele võib piirangutega lõhkeainete lähteaineid kättesaadavaks teha, ja üldsuse hulka kuuluvat isikut, kellele neid ei tohi kättesaadavaks teha, eristatakse selle põhjal, kas isik kavatseb kasutada asjaomast

³²

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) (ELT L 396, 30.12.2006, lk 1).

lõhkeainete lähteainet oma konkreetse kaubandus-, oskus- või kutsetegevusega seotud eesmärkidel. Seetõttu ei tohiks majandustegevuses osalejad teha piirangutega lõhkeainete lähteainet kättesaadavaks füüsilisele või juriidilisele isikule, kes tegutseb valdkonnas, kus seda konkreetset piirangutega lõhkeainete lähteainet ametialastel eesmärkidel üldiselt ei kasutata.

- (11) Käesolevas määruses sätestatud kohustusi tuleks kohaldada ka ettevõtjate suhtes, kes tegutsevad internetis, sealhulgas internetipõhistes kauplemiskohtades. Seetõttu peaksid ka internetis tegutsevad majandustegevuses osalejad oma töötajaid koolitama ja neil peaks olema sisse seatud asjakohane kord kahtlustäratavate tehingute avastamiseks. Peale selle ei tohiks nad teha piirangutega lõhkeainete lähteaineid kättesaadavaks üldsuse hulka kuuluvatele isikutele muudes liikmesriikides kui need, kus säilitatakse või kehtestatakse käesoleva määruse kohane loa andmise kord, ja alles siis, kui nad on kontrollinud, kas asjaomasel üldsuse hulka kuuluval isikul on luba olemas. Pärast võimaliku kliendi isikusamasuse tuvastamist, näiteks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 910/2014 osutatud mehhanismide abil,³³ peaks majandustegevuses osaleja kontrollima, kas luba on väljastatud kavandatud tehinguks, näiteks loa füüsilise kontrollimisega toote üleandmise ajal või võttes võimaliku kliendi nõusolekul ühendust liikmesriikide pädeva asutusega, kellega on võimalik nende väljastatud lubade asjus konsulteerida. Nagu väljaspool interneti tegutsevad ettevõtjad peaksid ka veebiettevõtjad küsima professionaalsetelt kasutajatelt lõppkasutuse deklaratsioone.
- (12) Kui internetipõhine kauplemiskoht tegutseb üksnes vahendajana ühelt poolt majandustegevuses osalejate ja teiselt poolt üldsuse hulka kuuluvate isikute, professionaalsete kasutajate või põllumajandustootjate vahel, ei tohiks talle panna kohustust instrueerida oma töötajaid, kes tegelevad piirangutega lõhkeainete lähteainete müügiga, või tuvastada võimaliku kliendi isikusamasust või vajaduse korral kontrollida tema luba või küsida talt muud teavet. Arvestades aga vahendajana tegutsevate internetipõhiste kauplemiskohtade kesksel osa internetipõhistes majandustehingutes, sealhulgas piirangutega lõhkeainete lähteainete müügis, on asjakohane nõuda neilt, et nad teavitaksid selgel ja tulemuslikul viisil käesolevas määruses kehtestatud kohustustest kasutajaid, kes kavatsevad piirangutega lõhkeainete lähteaineid nende teenuseid kasutades kättesaadavaks teha. Lisaks on asjakohane, et vahendajana tegutsevad internetipõhised kauplemiskohad võtavad meetmeid, aitamaks tagada, et nende kasutajad täidavad oma kontrollikohustusi, näiteks pakkudes vahendeid lubade kontrollimise lihtsustamiseks. Ükski selline kohustus, mis pannakse käesoleva määruse alusel vahendajana tegutsevatele internetipõhiste kauplemiskohtadele, ei tohiks piirata Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2000/31/EÜ artiklite 14 ja 15 kohaldamist³⁴.
- (13) Määruse praktilise kohaldamise parandamiseks peaksid nii majandustegevuses osalejad kui ka avaliku sektori asutused pakkuma määruses sätestatud kohustuste täitmisega seoses piisavat koolitust. Liikmesriikides peaksid olema loodud kontrolliasutused ja nad peaksid korraldama korrapäraselt teadlikkuse suurendamise üritusi, võttes arvesse iga sektori eripära, ning pidama alalist dialoogi tarneahelas osalejatega, sealhulgas nendega, kes tegutsevad internetis.

³³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta määrus (EL) nr 910/2014 e-identimise ja e-tehingute jaoks vajalike usaldusteenuste kohta siseturul ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 1999/93/EÜ (ELT L 257, 28.8.2014, lk 73).

³⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2000. aasta direktiiv 2000/31/EÜ infoühiskonna teenuste teatavate õiguslike aspektide, eriti elektroonilise kaubanduse kohta siseturul (direktiiv elektroonilise kaubanduse kohta) (EÜT L 178, 17.7.2000, lk 1).

- (14) Kurjategijate poolt lõhkeainete ebaseaduslikuks valmistamiseks kasutatavad ained võivad kiiresti muutuda. Seepärast peaks olema võimalik hõlmata käesolevas määruses sätestatud korraga muid aineid, vajaduse korral võimalikult kiiresti. Selleks et võtta arvesse muutusi, mis toimuvad ainete väärkasutamisel lõhkeainete lähteainetena, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et loetleda täiendavaid aineid, mida ei tohi teha üldsuse hulka kuuluvatele isikutele kättesaadavaks, et muuta kontsentratsiooni piirmäärasid, mille ületamisel ei tohi teha teatavaid käesoleva määruse kohaselt piiratud aineid üldsusele kättesaadavaks, ja loetleda täiendavaid aineid, mille puhul tuleb teatada kahtlustäratavatest tehingutest. Eriti tähtis on see, et komisjon korraldaks oma ettevalmistava töö käigus asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid peetaks kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega³⁵. Eelkõige selleks, et tagada võrdne osalemine delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, kus arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.
- (15) Selleks et käsitleda aineid, millele ei ole veel käesoleva määruse kohaselt piiranguid seatud, kuid mille puhul liikmesriik avastab, et on alust arvata, et neid võidakse kasutada lõhkeainete ebaseaduslikuks valmistamiseks, lisatakse määrusesse kaitseklausel, millega tagatakse asjakohase liidu menetluse kehtestamine. Konkreetsete ohtude käsitlemiseks käesolevas määruses on asjakohane lubada, et teatavatel juhtudel võivad liikmesriigid võtta kaitsemeetmeid, sealhulgas juba käesoleva määruse kohaselt piiratud ainete suhtes.
- (16) Õigusraamistiku muudaks lihtsamaks ammooniumnitraadi kättesaadavaks tegemisele kehtestatud asjaomaste julgeolekut toetavate piirangute ületoomine määrusest (EÜ) nr 2006/1907 käesolevasse määrusesse. Selleks tuleks määruse (EÜ) nr 1907/2006 XVII lisa kande 58 punktid 2 ja 3 välja jätta.
- (17) Määrus (EL) nr 98/2013 tuleks kehtetuks tunnistada.
- (18) Käesoleva määrusega nõutakse isikuandmete töötlemist ja kahtlustäratavate tehingute korral nende avalikustamist kolmandatele isikutele. Sellise töötlemise ja avalikustamise raames võidakse rikkuda põhiõigust eraelu puutumatusele ja õigust isikuandmete kaitsele. Seega tuleks tagada, et selle isiku põhiõigus isikuandmete kaitsele, kelle isikuandmeid käesoleva määruse kohaldamisel töödeldakse, on nõuetekohaselt kaitstud. Käesoleva määruse raames toimuvat isikuandmete töötlemist reguleeritakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2016/679³⁶. Seetõttu peaks loa andmise ja kahtlustäratavatest tehingutest teatamisega seotud isikuandmete töötlemine toimuma kooskõlas määrusega (EL) 2016/679, sealhulgas üldiste andmekaitsepõhimõtetega, nagu seaduslikkuse, aususe ja läbipaistvuse, eesmärgikohasuse, võimalikult väheste andmete kogumise, täpsuse, andmete säilitamise piiramise, terviklikkuse ja konfidentsiaalsuse põhimõte ning kohustus austada nõuetekohaselt andmesubjekti õigusi.

³⁵ ELT L123, 12.5. 2016, lk 1.

³⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

- (19) Komisjon peaks käesolevat määrust hindama viie kriteeriumi alusel, milleks on tulemuslikkus, tõhusus, sidusus, asjakohasus ja ELi lisaväärtus, ning looma aluse võimalike tulevaste meetmete mõju hindamiseks. Teavet tuleks koguda korrapäraselt, et pakkuda lähteandmeid käesoleva määruse hindamiseks.
- (20) Kuna käesoleva määruse eesmärki, nimelt piirata üldsuse juurdepääsu lõhkeainete lähteainetele, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ning piirangu ulatuse ja mõju tõttu on seda parem saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Reguleerimisese

Määrusega kehtestatakse ühtlustatud eeskirjad selliste ainete ja segude kättesaadavaks tegemise, sissetoomise, omamise ja kasutamise kohta, mida võidakse väärkasutada lõhkeainete ebaseaduslikuks valmistamiseks, eesmärgiga piirata nende kättesaadavust üldsusele ning tagada asjakohane teatamine kahtlustatavatest tehingutest kogu tarneahelas.

Määrus ei mõjuta I ja II lisas loetletud aineid käsitlevate liidu õiguse muude, rangemate sätete kohaldamist.

Artikkel 2

Kohaldamisala

1. Määrust kohaldatakse I ja II lisas loetletud ainete ja selliseid aineid sisaldavate segude ja ainete suhtes.
2. Määrust ei kohaldata:
 - (a) määruse (EÜ) nr 1907/2006 artikli 3 punktis 3 määratletud toodete suhtes;
 - (b) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/29/EL artikli 3 punktis 1 määratletud pürotehniliste toodete³⁷ suhtes;
 - (c) mitteärilisel eesmärgil relvajõudude, õiguskaitseasutuste ja tuletõrje poolt vastavalt riigisisesele õigusele kasutatavate pürotehniliste toodete suhtes;
 - (d) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/90/EL kohaldamisalasse kuuluvate pürotehniliste vahendite³⁸ suhtes;
 - (e) lennundus- ja kosmosetööstuses kasutamiseks ettenähtud pürotehniliste toodete suhtes;
 - (f) mänguasjade jaoks mõeldud löökkapslite suhtes;

³⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/29/EL pürotehniliste toodete turul kättesaadavaks tegemist käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (ELT L 178, 28.6.2013, lk 27).

³⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta direktiiv 2014/90/EL, milles käsitletakse laevavarustust ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 96/98/EÜ (ELT L 257, 28.8.2014, lk 146).

- (g) üldsuse hulka kuuluvatele isikutele seaduslikult retsepti alusel kättesaadavaks tehtavate ravimite suhtes vastavalt kehtivatele riigisisestele õigusaktidele.

Artikkel 3

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- (1) „aine“ – määruse (EÜ) nr 1907/2006 artikli 3 punktis 1 määratletud aine;
- (2) „segu“ – määruse (EÜ) nr 1907/2006 artikli 3 punktis 2 määratletud segu;
- (3) „toode“ – määruse (EÜ) nr 1907/2006 artikli 3 punktis 3 määratletud toode;
- (4) „kättesaadavaks tegemine“ – toote tarnimine kas tasu eest või tasuta;
- (5) „sissetoomine“ – aine toomine liikmesriigi territooriumile kas teisest liikmesriigist või kolmandast riigist;
- (6) „kasutamine“ – töötlemine, valmistamine, ladustamine, käitlemine või segamine, sealhulgas toote tootmisel ja muud liiki tarvitamine;
- (7) „üldsuse hulka kuuluv isik“ – füüsiline või juriidiline isik, kes vajab piirangutega lõhkeainete lähteainet eesmärgil, mis ei ole seotud tema kaubandustegevuse, äritegevuse, oskustöö või erialaga;
- (8) „professionaalne kasutaja“ – füüsiline või juriidiline isik, kellel on tõendatud vajadus piirangutega lõhkeainete lähteainete järele eesmärgil, mis on seotud tema kaubandustegevuse, äritegevuse, oskustöö või erialaga, välja arvatud asjaomase piirangutega lõhkeainete lähteaine teisele isikule kättesaadavaks tegemine;
- (9) „majandustegevuses osaleja“ – füüsiline või juriidiline isik, avalik-õiguslik üksus või selliste isikute ja/või asutuste rühm, kes pakub turul, kas internetiväliselt või internetis, sealhulgas internetipõhistes kauplemiskohtades, reguleeritud lõhkeainete lähteaineid või nendega seotud teenuseid;
- (10) „vahendajana tegutsev internetipõhine kauplemiskoht“ – sellise vahendusteenuse osutaja, mis võimaldab ühelt poolt majandustegevuses osalejatel ja teiselt poolt üldsuse hulka kuuluvatel isikutel, professionaalsetel kasutajatel või põllumajandustootjatel teha tehinguid reguleeritud lõhkeainete lähteainetega, sõlmides majandustegevuses osalejatega müügi- või teenuselepingu, kas internetipõhise kauplemiskoha veebisaidil või sellise majandustegevuses osaleja veebisaidil, kes kasutab internetipõhise kauplemiskoha pakutavaid arvutiteenuseid;
- (11) „piirangutega lõhkeainete lähteaine“ – I lisas loetletud aine, mille kontsentratsioon on suurem kui vastav 2. veerus sätestatud piirmäär, ammooniumnitraadi puhul aga sellega võrdne või sellest suurem, ja hõlmab segu või muud ainet, milles sisalduva loetelus esitatud aine kontsentratsioon on suurem kui vastav piirmäär, ammooniumnitraadi puhul aga sellega võrdne või sellest suurem;
- (12) „reguleeritud lõhkeainete lähteaine“ – I või II lisas loetletud aine ja hõlmab segu või muud ainet, mis sisaldab nendes lisades esitatud ainet;
- (13) „põllumajanduslik tegevus“ – põllumajandustoodete tootmine või kasvatamine, sealhulgas saagikoristus, lüpsikarja pidamine, põllumajandusloomade aretamine ja pidamine ning maa hoidmine heades põllumajandus- ja keskkonnatingimustes, nagu

on kehtestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1306/2013 artikliga 94³⁹;

- (14) „põllumajandustootja“ – füüsiline või juriidiline isik või selliste isikute rühm, olenemata sellest, milline on selle rühma ja rühma liikmete õiguslik seisund riigisisese õiguse järgi, kelle põllumajanduslik majapidamine asub aluslepingute territoriaalses kohaldamisalas, nagu on määratletud ELi lepingu artiklis 52 koostoimes ELi toimimise lepingu artiklitega 349 ja 355, ning kes tegeleb põllumajandusliku tegevusega.

Artikkel 4

Vaba liikumine

Kui käesolevas määruses või muudes liidu õigusaktides ei ole sätestatud teisiti, ei tohi liikmesriigid keelata, piirata ega takistada reguleeritud lõhkeainete lähteaine kättesaadavaks tegemist.

Artikkel 5

Kättesaadavaks tegemine, sissetoomine, omamine ja kasutamine

1. Piirangutega lõhkeainete lähteaineid ei tohi teha üldsuse hulka kuuluvatele isikutele kättesaadavaks ning sellised isikud ei tohi neid sisse tuua, omada ega kasutada.
2. Lõiget 1 ei kohaldata ammooniumnitraadi (CAS RN 6484-52-2) suhtes, mis tehakse kättesaadavaks põllumajandustootjatele või mida põllumajandustootjad toovad sisse, omavad või kasutavad täis- või osajaga põllumajanduslikus tegevuses, olenemata kasutatava maa suurusest.
3. Liikmesriik võib säilitada või kehtestada lubade andmise korra, millega lubatakse teha piirangutega lõhkeainete lähteaineid, mille kontsentratsioon ei ole suurem kui I lisa 3. veerus sätestatud vastavad piirmäärad, üldsuse hulka kuuluvatele isikutele kättesaadavaks ning sellistel isikutel neid sisse tuua, omada ja kasutada.

Üldsuse hulka kuuluv isik omandab selle korra kohaselt piirangutega lõhkeainete lähteainete soetamise, sissetoomise, omamise ja kasutamise loa, mille on väljastanud artikli 6 kohaselt selle liikmesriigi pädev asutus, kus seda piirangutega lõhkeainete lähteainet kavatakse soetada, sisse tuua, omada või kasutada, ja nõudmise korral esitab selle.

4. Liikmesriigid teatavad komisjonile viivitamata kõikidest meetmetest, mida nad võtavad lõikes 3 sätestatud loa andmise korra rakendamiseks. Teates märgitakse piirangutega lõhkeainete lähteained, mille suhtes liikmesriik kehtestab kooskõlas lõikega 3 loa andmise korra.
5. Komisjon teeb üldsusele kättesaadavaks loetelu meetmetest, millest liikmesriigid on teatanud vastavalt lõikele 4.

³⁹

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1306/2013 ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, haldamise ja seire kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 352/78, (EÜ) nr 165/94, (EÜ) nr 2799/98, (EÜ) nr 814/2000, (EÜ) nr 1290/2005 ja (EÜ) nr 485/2008 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 549).

Artikkel 6

Luba

1. Liikmesriik, kus väljastatakse lube üldsuse hulka kuuluvatele isikutele, kellel on õiguspärane huvi soetada, sisse tuua, omada või kasutada piirangutega lõhkeainete lähteaineid, kehtestab artikli 5 lõikes 3 sätestatud loa andmise eeskirjad. Loa andmist kaaludes arvestab liikmesriigi pädev asutus kõiki asjakohaseid asjaolusid, eelkõige järgmist:
 - (a) aine kavandatud kasutamise õiguspärasus;
 - (b) selliste väiksemas kontsentratsioonis või alternatiivsete ainete kättesaadavus, millega saavutataks sarnane toime;
 - (c) taotleja taust, sealhulgas teave taotleja suhtes tehtud varasemate süüdimõistvate kohtuotsuste kohta mujal liidus;
 - (d) kavandatud ladustamiskord, et tagada piirangutega lõhkeainete lähteaine turvaline säilitamine;
2. Luba ei anta, kui on alust kahelda kavandatud kasutamise õiguspärasuses või kasutaja kavatsustes kasutada ainet õiguspärasel eesmärgil.
3. Pädev asutus võib valida, kuidas piirata loa kehtivust, andes loa kas ühe- või mitmekordseks kasutuseks kehtivusajaga kuni kolm aastat. Pädev asutus võib kohustada loaomanikku tõendama enne loa määratud kehtivusaja lõppu, et loa väljaandmise tingimused on endiselt täidetud. Loas nimetatakse piirangutega lõhkeainete lähteained, mille kohta luba välja anti.
4. Pädevad asutused võivad taotlejalt nõuda lõivu tasumist loataotluse esitamise eest. Selline lõiv ei tohi ületada taotluse menetlemise kulusid.
5. Pädev asutus võib loa kehtivuse peatada või loa tühistada, kui tal on alust arvata, et loa väljaandmise tingimused ei ole enam täidetud.
6. Kaebused pädeva asutuse otsuse suhtes ja loa väljaandmise tingimuste täitmist käsitlevad vaidlused vaatab läbi siseriiklike õigusaktide alusel vastutav asjaomane organ.
7. Liikmesriik, kes kohaldab artikli 5 lõikes 3 osutatud loa andmise korda, võib tunnustada teiste liikmesriikide antud lubasid.

Liikmesriigid võivad loa väljastamisel kasutada III lisas esitatud vormi.

8. Lõike 1 punktis c osutatud teavet teistes riikides langetatud süüdimõistvate kohtuotsuste kohta saadakse nõukogu raamotsusega 2009/315/JSK⁴⁰ kehtestatud süsteemi kaudu. Nimetatud raamotsuse artiklis 3 osutatud keskasutused vastavad sellistele teabepäringutele 20 tööpäeva jooksul pärast päringu saamist.
9. Liikmesriikide poolt määruse (EÜ) nr 98/2013 artikli 7 kohaselt väljastatud load, mis [käsitleva määruse kohaldamise alguskuupäeval] veel kehtivad, kaotavad sellel kuupäeval kehtivuse. Iga liikmesriik võib loaomaniku taotluse korral otsustada selles liikmesriigis väljastatud loa kinnitada, seda uuendada või pikendada, kui piirangutega lõhkeainete lähteainete suhtes saab kohaldada luba kooskõlas I lisa 3. veerus sätestatud piirmääradega ja kui pädev asutus leiab, et lõikes 1 osutatud loa

⁴⁰ Nõukogu 26. veebruari 2009. aasta raamotsus 2009/315/JSK, mis käsitleb karistusregistrите andmete vahetamise liikmesriikidevahelist korraldust ja andmete sisu (ELT L 93, 7.4.2009, lk 23).

andmise nõuded on täidetud. Sellise kinnitamise, uuendamise või pikendamise puhul tuleks järgida käesoleva artikli lõikes 3 sätestatud tähtaega.

Artikkel 7

Tarneahela teavitamine

1. Majandustegevuses osaleja, kes teeb piirangutega lõhkeainete lähteaine teisele majandustegevuses osalejale kättesaadavaks, teavitab seda majandustegevuses osalejat, et asjaomase piirangutega lõhkeainete lähteaine soetamise, omamise või kasutamise suhtes üldsuse hulka kuuluvate isikute poolt kohaldatakse artikli 5 lõigetes 1 ja 3 sätestatud piirangut.
2. Majandustegevuses osaleja, kes teeb reguleeritud lõhkeainete lähteained professionaalsele kasutajale või üldsuse hulka kuuluvale isikule kättesaadavaks vastavalt artikli 5 lõikele 3, tagab ja suudab tõendada artiklis 11 osutatud pädevatele asutustele, et tema reguleeritud lõhkeainete lähteainete müügiga tegelevad töötajad on
 - (a) teadlikud, et tooted, mida nad pakuvad, sisaldavad reguleeritud lõhkeainete lähteaineid;
 - (b) saanud juhtnöörid käesoleva määruse artiklitest 5–9 tulenevate kohustuste täitmiseks.
3. Vahendajana tegutsev internetipõhine kauplemiskoht võtab meetmed, mis tagavad, et kasutajaid teavitatakse tema teenuste kaudu piirangutega lõhkeainete lähteainete kättesaadavaks tegemisel nende käesolevast määrusest tulenevatest kohustustest.

Artikkel 8

Müügiaegne kontroll

1. Majandustegevuses osaleja, kes teeb piirangutega lõhkeainete lähteaine üldsuse hulka kuuluvale isikule kättesaadavaks vastavalt artikli 5 lõikele 3, kontrollib iga tehingu puhul isikut tõendavat dokumenti ja luba vastavalt selles liikmesriigis kehtestatud korrale, kus piirangutega lõhkeainete lähteaine kättesaadavaks tehakse.
2. Selleks et kontrollida, kas võimaliku kliendi näol on tegemist professionaalse kasutaja või põllumajandustootjaga, küsib majandustegevuses osaleja, kes teeb piirangutega lõhkeainete lähteaine professionaalsele kasutajale või põllumajandustootjale kättesaadavaks, iga tehingu puhul järgmist teavet:
 - (a) võimaliku kliendi kaubandustegevus, äritegevus, oskustöö või eriala;
 - (b) kuidas võimalik klient kavatseb piirangutega lõhkeainete lähteaineid kasutada.
3. Selleks et kontrollida käesoleva määruse täitmist ning avastada ja tõkestada lõhkeainete ebaseaduslikku valmistamist, säilitavad majandustegevuses osalejad lõikes 2 osutatud teavet koos kliendi nime ja aadressiga üks aasta pärast tehingu kuupäeva. Sellel ajavahemikul tuleb teha nimetatud andmed pädevatele asutustele, kontrolliasutustele või õiguskaitseasutustele taotluse korral kontrollimiseks kättesaadavaks.
4. Vahendajana tegutsev internetipõhine kauplemiskoht peab võtma meetmed, mis aitavad tagada, et kasutajad täidavad tema teenuste kaudu piirangutega lõhkeainete lähteainete kättesaadavaks tegemisel oma käesolevast artiklist tulenevaid kohustusi.

Kahtlustäratavatest tehingutest, kaotsiminekutest ja vargustest teatamine

1. Lõhkeainete ebaseadusliku valmistamise avastamiseks ja tõkestamiseks teatavad majandustegevuses osalejad tehingutest, mis on seotud reguleeritud lõhkeainete lähteainetega, sealhulgas professionaalsete kasutajatega tehtavad tehingud, kui on alust kahtlustada, et ainet või segu kavatakse kasutada lõhkeainete ebaseaduslikuks valmistamiseks.

Majandustegevuses osalejad teatavad sellistest kahtlustäratavatest tehingutest, võttes arvesse kõiki asjaolusid ning eelkõige juhul, kui võimaliku kliendi juures võib täheldada üht või mitut järgmist asjaolu:

- (a) näib väljenduvat ebaselgelt reguleeritud lõhkeainete lähteainete kavandatava kasutuse suhtes;
 - (b) jätab mulje, et reguleeritud lõhkeainete lähteainete kavandatav kasutus on talle võõras või ta ei suuda seda usaldusväärselt selgitada;
 - (c) kavatseb osta reguleeritud lõhkeainete lähteaineid õiguspäraseks kasutuseks ebaharilikus koguses, ebaharilikus kombinatsioonis või ebahariliku kontsentratsiooniga;
 - (d) ei soovi esitada isikut tõendavat dokumenti või elukohatõendit või, kui see on asjakohane, professionaalse kasutaja või majandustegevuses osaleja seisundi tõendit;
 - (e) soovib kasutada ebaharilikke makseviise, sealhulgas suuri sularahakoguseid.
2. Majandustegevuses osalejad, kes ei ole vahendajana tegutsevad internetipõhised kauplemiskohad, peavad seadma sisse menetlused kahtlustäratavate tehingute avastamiseks, mida rakendatakse keskkonnas, kus reguleeritud lõhkeainete lähteaineid pakutakse.
 3. Majandustegevuses osalejad võivad keelduda kahtlustäratava tehingu tegemisest ja teatavad kahtlustäratavast tehingust või sellise tehingu katsest 24 tunni jooksul, sealhulgas võimaluse korral kliendi isikuandmed, selle liikmesriigi riiklikule kontaktpunktile, kus kahtlustäratav tehing tehti või seda teha üritati.
 4. Liikmesriik määrab ühe või mitu riiklikku kontaktpunkti ning esitab selgel kujul nende telefoninumbrid ja e-posti aadressid kahtlustäratavatest tehingutest teatamiseks. Riiklikud kontaktpunktid on kättesaadavad ööpäev läbi.
 5. Majandustegevuses osalejad ja professionaalsed kasutajad teatavad reguleeritud lõhkeainete lähteainete suurtest kaotsiminekutest ja vargustest selle liikmesriigi kontaktpunktile, kus kaotsimineku või varguse toimus. Kaotsimineku või varguse suuruse üle otsustamisel kaaluvad nad, kas kogus on juhtumi kõiki asjaolusid arvestades ebatavaline.
 6. Üldsuse hulka kuuluvad isikud, kes on soetanud piirangutega lõhkeainete lähteaineid artikli 5 lõike 3 kohaselt, teatavad piirangutega lõhkeainete lähteainete suurtest kaotsiminekutest ja vargustest selle liikmesriigi kontaktpunktile, kus kaotsimineku või varguse toimus.

Artikkel 10

Koolitus ja teadlikkuse suurendamine

1. Liikmesriigid korraldavad õiguskaitse- ja tolliasutuste töötajatele ning esmareageerijatele koolituse, et nad oskaksid tunda oma ülesannete täitmisel ära reguleeritud lõhkeainete lähteained ja -segud ning reageerida aegsasti ja asjakohaselt kahtlustatavale tegevusele.
2. Liikmesriigid korraldavad vähemalt kaks korda aastas teadlikkuse suurendamise üritusi, võttes arvesse iga reguleeritud lõhkeainete lähteaineid kasutava sektori eripära.

Artikkel 11

Riiklikud kontrolliasutused

1. Iga liikmesriik tagab, et käesoleva määruse artiklite 4–9 nõuetekohase rakendamise järele valvamiseks ja kontrollimiseks on olemas pädevad asutused.
2. Iga liikmesriik tagab, et lõikes 1 osutatud pädevatel asutustel on nende ülesannete nõuetekohaseks täitmiseks vajalikud uurimisvõimused.
3. Iga liikmesriik annab lõikes 1 osutatud pädevate asutuste käsutusse piisavad ressursid, mis koos muude olemasolevate ressurssidega võimaldavad neil õigel ajal ja tõhusalt täita oma käesolevast määrusest tulenevaid ülesandeid.

Artikkel 12

Suunised

1. Komisjon ajakohastab suuniseid korrapäraselt, olles konsulteerinud alalise lähteainete komiteega, et abistada kemikaalide tarneahelat ja vajaduse korral pädevaid asutusi, et hõlbustada pädevate asutuste ja majandustegevuses osalejate koostööd. Suunised sisaldavad eelkõige:
 - (a) teavet kontrollide tegemise kohta;
 - (b) teavet selle kohta, kuidas kohaldada määrusest tulenevaid piiranguid ja kontrolle reguleeritud lõhkeainete lähteainete suhtes, mida üldsuse hulka kuuluvad isikud või professionaalsed kasutajad soetavad kaugtellimuse teel;
 - (c) teavet võimalike meetmete kohta, mida vahendajana tegutsevad internetipõhised kauplemiskohad peavad võtma, et tagada käesoleva määruse nõuete täitmine;
 - (d) teavet selle kohta, kuidas vahetada asjakohast teavet pädevate asutuste ja riiklike kontaktpunktide vahel ning liikmesriikide vahel;
 - (e) muud kasulikuks peetavat teavet.
2. Pädevad asutused tagavad, et lõikes 1 ettenähtud suuniseid levitatakse korrapäraselt viisil, mida pädevad asutused vastavalt suuniste eesmärkidele kohaseks peavad.

Artikkel 13

Karistused

Liikmesriigid kehtestavad eeskirjad käesoleva määruse rikkumise eest kohaldatavate karistuste kohta ning võtavad nende rakendamise tagamiseks kõik vajalikud meetmed. Ettenähtud karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

Artikkel 14

Kaitseklausel

1. Kui liikmesriigil on alust arvata, et konkreetset I või II lisas loetlemata ainet võidakse kasutada lõhkeainete ebaseaduslikuks valmistamiseks, võib ta selle aine või sellist ainet sisaldava segu või aine turul kättesaadavaks tegemist, omamist või kasutamist piirata või selle keelata või ette näha, et aine suhtes kohaldatakse kahtlustäratavatest tehingutest teatamist artikli 9 kohaselt.
2. Kui liikmesriigil on alust arvata, et lõhkeainete ebaseaduslikuks valmistamiseks võidakse kasutada konkreetset I lisas loetletud ainet, mille kontsentratsioon on väiksem kui I lisa 2. või 3. veerus sätestatud piirmäär, võib ta selle aine turul kättesaadavaks tegemise, omamise või kasutamise täiendavaks piiramiseks või keelamiseks kehtestada väiksema kontsentratsiooni piirmäära.
3. Kui liikmesriigil on alust kehtestada kontsentratsiooni piirmäär, mille ületamise korral tuleks II lisas loetletud aine suhtes kohaldada tavapäraselt piirangutega lõhkeainete lähteainete suhtes kohaldatavaid piiranguid, võib ta selle aine turul kättesaadavaks tegemise, omamise või kasutamise piiramiseks või keelamiseks kehtestada maksimaalse lubatud kontsentratsiooni.
4. Liikmesriik, kus ained on piirangutega või keelatud lõigete 1, 2 või 3 kohaselt, peab sellest viivitamata teatama komisjonile ja teistele liikmesriikidele, esitades oma põhjendused.
5. Lõike 4 kohaselt edastatud teavet arvesse võttes uurib komisjon viivitamata, kas valmistada ette lisade muudatused vastavalt artikli 15 lõikele 1 või koostada seadusandlik ettepanek lisade muutmiseks. Vajaduse korral muudab asjaomane liikmesriik oma riiklikke meetmeid või tühistab need, et võtta arvesse lisades tehtud muudatusi.
6. Ilma et see piiraks lõike 5 kohaldamist, võib komisjon pärast liikmesriigi ja vajaduse korral kolmandate isikutega konsulteerimist otsustada, et liikmesriigi võetud meede ei ole põhjendatud, ja nõuda liikmesriigilt selle tühistamist.

Artikkel 15

Lisade muutmine

1. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 16 vastu delegeeritud õigusaktid ainete lisamiseks I lissasse ja I lisas esitatud piirmäärade muutmiseks määral, mis on vajalik, et võtta arvesse arengut, mis on toimunud ainete väärkasutamisel lõhkeainete lähteainetena või lähtuvalt uuringute ja katsete tulemustest, ning vajaduse korral ainete lisamiseks II lissasse, et võtta arvesse arengut, mis on toimunud ainete väärkasutamisel lõhkeainete lähteainetena. Delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisel konsulteerib komisjon asjaomaste sidusrühmadega, eelkõige keemiatööstuse ja jaemüügisektoriga.

Kui lõhkeainete ebaseaduslikuks valmistamiseks kasutatavate ainete väärkasutamist käsitleva riskihinnangu järsust muutmisest tulenev tungiv kiireloomulisus seda nõuab, kohaldatakse käesoleva artikli alusel vastu võetavate delegeeritud õigusaktide suhtes artiklis 17 sätestatud menetlust.

2. Komisjon võtab iga I lisse aine lisamise ja iga I lisse esitatud piirmäära muutmise ja iga II lisse lisatud uue aine kohta vastu eraldi delegeeritud õigusakti. Iga delegeeritud õigusakti aluseks on analüüs, milles näidatakse, et muudatusega ei kaasne tõenäoliselt ebaproportsionaalselt suurt koormust majandustegevuses osalejatele ega tarbijatele, jälgides hoolikalt, et taotletud eesmärgid oleksid saavutatud.

Artikkel 16

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artiklis 15 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates [jõustumisest]. Komisjon esitab volituste delegeerimise kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist uuendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite, tehes seda hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artiklis 15 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tühistada. Tühistamise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon iga liikmesriigi määratud ekspertidega kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. Artikli 15 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 17

Kiirmenetlus

1. Käesoleva artikli kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktid jõustuvad viivitamata ja neid kohaldatakse seni, kuni nende suhtes ei esitata lõike 2 kohaselt vastuväidet. Delegeeritud õigusakti teatavakstegemisel Euroopa Parlamendile ja nõukogule põhjendatakse kiirmenetluse kasutamist.

2. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad delegeeritud õigusakti suhtes esitada vastuväite kooskõlas artikli 16 lõikes 6 osutatud menetlusega. Sellisel juhul tunnistab komisjon õigusakti viivitamata kehtetuks pärast seda, kui Euroopa Parlament või nõukogu teatab oma otsusest esitada vastuväide.

Artikkel 18

Määruse (EÜ) nr 1907/2006 XVII lisa muutmine

Määruse (EÜ) nr 1907/2006 XVII lisa tabelis, milles on esitatud ained, ainerühmad ja segud ning piirangute tingimused, jäetakse 58. kande 2. veerust välja punktid 2 ja 3.

Artikkel 19

Määruse (EL) nr 98/2013 kehtetuks tunnistamine

1. Määrus (EL) nr 98/2013 tunnistatakse kehtetuks alates [kohaldamise alguskuupäevast].
2. Viiteid määrusele (EL) nr 98/2013 käsitatakse viidetena käesolevale määrusele.

Artikkel 20

Aruandlus

1. Liikmesriigid esitavad komisjonile [üks aasta pärast kohaldamise alguskuupäeva] ja seejärel igal aastal järgmise teabe:
 - (a) teatatud kahtlustäratavate tehingute, kaotsimineku ja varguste arvud;
 - (b) artikli 5 lõikes 3 osutatud loataotluste arv, samuti väljastatud lubade arv ja kõige sagedasemad loa andmisest keeldumise põhjused;
 - (c) teave artikli 10 lõikes 2 osutatud teadlikkuse suurendamise ürituste kohta;
 - (d) teave artikli 11 kohaselt tehtud kontrollide kohta, sealhulgas kontrollide ja hõlmatud majandustegevuses osalejate arv.
2. Lõike 1 punktides a, c ja d osutatud teabe komisjonile edastamisel peavad liikmesriigid eristama internetipõhise ja -välise tegevusega seotud teateid, meetmeid ja kontrole.

Artikkel 21

Järelevalvekava

Komisjon koostab hiljemalt [üks aasta aastat pärast jõustumist] käesoleva määruse väljundite, tulemuste ja mõju jälgimiseks üksikasjaliku kava.

Järelevalvekavas sätestatakse andmete ja muude vajalike tõendite kogumise vahendid ja sagedus. Selles määratakse kindlaks, milliseid meetmeid komisjon ja liikmesriigid andmete ja muude tõendite kogumiseks ja analüüsimiseks peavad võtma.

Liikmesriigid esitavad komisjonile järelevalve tegemiseks vajalikud andmed ja muud tõendid.

Artikkel 22

Hindamine

Kõige varem [*kuus aastat pärast käesoleva määruse kohaldamise alguse kuupäeva*] hindab komisjon käesolevat määrust ja esitab aruande peamiste tulemuste kohta Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele. Hindamine tehakse kooskõlas komisjoni parema õigusloome suunistega.

Liikmesriigid esitavad komisjonile kogu asjakohase teabe, mida on vaja selle aruande koostamiseks.

Artikkel 23

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda hakatakse kohaldama [*üks aasta pärast selle jõustumise kuupäeva*].

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja